

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—
Poštno-čkovni rač. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—
četrť strani Din 500.—, 1/2 strani
Din 250.—, 1/4 strani Din 125.—
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.—

Ko leto tone...

Ko gre leto v zaton, se zaključujejo računi ter delajo bilance, ki izkazujejo ali izgubo ali dobiček. Iz njih se torej da razbrati gospodarsko stanje ne samo posameznikov, marveč tudi celih slojev in stanov. Bilance kmetov v naši državi — to velja več ali manj tudi za druge države — izkazujejo velik deficit. Trudi in muči se, gara in skrbi, kar pa pridelava, prodaja od meseca do meseca v večje brezenje. Ni nobenega normalnega razmerja med nizkimi cenami kmetijskih pridelkov in med primerno visokimi cenami raznih potrebščin, ki jih mora kupovati, in visokimi javnimi dajatvami. Tako se kmetu vedno bolj udirajo tla pod nogami, njegovo gospodarsko stanje se slabša iz leta v leto.

Ni to razveseljiva bilanca za nikogar: ne za kmeta, ne za druge stanovce, ki so na kmeta navezani, ne za državo, ki ji je trden temelj zdrav in krepak kmetijski stan. Tudi obrtnik preživlja težke čase, kriza tudi njega neusmiljeno davi in tlači, da komaj diha. Posamezne eksistence propadajo in z njimi se začenja tudi stan sam majati in šibiti pod težko pezo gospodarske in finančne krize. Siromak, in to velik siromak je delavec, ki ne poseduje drugega kot krepke roke in delovno moč. Toda dela ni, in kar se ga dobi, je nestalno in slabo plačano. In vendar se vsi ti mali ljudje: kmet, obrtnik, delavec, tepejo z življenjem in ne obupajo. Niso še vrgli puške v koruzo, vsak dan iznova prejemajo na svoje rame težki življenjski boj ter gledajo z optimizmom v bodočnost.

Bilanca političnega razvoja v tem letu izkazuje v naši državi zadovoljivejši rezultat. JNS, ta zakleta nasprotnica ljudskih svoboščin in interesov, se je morala umakniti s politične pozornice ter bila vržena med staro šaro. Da je nikdar ni bilo! Prava nesreča je bila za našo državo. S svojo nesposobnostjo in zlohotnostjo je zakrivila, da se je gospodarska in finančna kriza v naši državi razvila v take dimenzije, kakršne bi ne bile potrebne. Slabo dedščino je prevzela dr. Stojadinovič-Koroščeva vlada, ki je stala pred razvalinami na vseh področjih javnega življenja, zlasti v gospodarstvu in politiki. Politično razsulo je vlada takoj začela odstranjevati ter graditi nov red, osnovan na brezpogojnem spoštovanju zakonov, ki omogočujajo državljanom uživanje svoboščin in pravic. Pripravljajo se tla resnični demokraciji, ki je

edina sposobna pravilno rešiti pereče vprašanje notranje ureditve države, ki bo zadovoljila ne samo Srbe, marveč tudi Slovence in Hrvate. Upamo ter se trdno nadajamo, da bo vlada pokazala isto dobro voljo, razboritost in sposobnost za rešitev težkih gospodarskih in finančnih vprašanj, da se bodo začele celiti gospodarske rane, ki na njih krvavijo posamezniki in sloji, zlasti naš kmetijski stan.

Ako obrnemo pogled preko mej naše države v širni svet, ne bi mogli reči, da je mednarodna bilanca ugodna. Ko grmijo topovi na bojiščih, je to dokaz, da ni mednarodne vzajemnosti in skladnosti, ki je predpogoj za ohranitev miru. Mir je bil v Evropi že prejšnja leta ogrožen. Čehoslovaški zunanji minister, sedanjí predsednik države, dr. Beneš je označil zadnji dve leti kot kritično dobo za vprašanje miru. Voditelj italijanskega fašizma je opredelil leto 1932 kot nevarno. Da že takrat ni prišlo do zloma miru, je najbrž razlog v tem, ker vojne priprave še niso bile dovršene. Ko pa se je to zgodilo, je prišlo do vojne med Abesinijo in Italijo. 3 stališča krščanstva pa tudi s stališča

človečanstva in kulture je obžalovati vsako vojno. Kakor ni pretep med posamezniki pravilna obramba pravice, tako tudi ne pretep med narodi, ki se vrši v obliki vojne. Komaj je preteklo 17 let, odkar je bila končana svetovna morija, že je v Afriki izbruhnila druga, da se izpolnijo kolonijalne »težnje« evropskih držav. Kaj pa če se slične težnje nasproti manjšim državam zbudijo tudi v Evropi? In kaj če na daljnem vzhodu Japonci v zasledovanju svojih »pravičnih teženj« proti Kitajski zanetijo požar? Taka razmišljanja dokazujejo, da so na mednarodnem nebu zbrani temni oblaki. Stopamo pa preko praga novega leta v trdni nadi, da bo prelivanje krvi v Abesiniji kmalu končano ter da bo kmalu dosežen, kakor je rekel sveti Oče, mir pravice, resnice in ljubezni do bližnjega. Naj bi se pa tudi, kar se tiče ohranitve miru v Evropi, nikdar ne pozabile besede francoskega maršala Joffre-a, ki jih je rekel ob koncu svetovne vojne v francoski akademiji: »Nikdar naj bi se ne pozabilo, da morejo majhni in slabi na svetu le takrat živeti v svobodi, če so veliki in močni vedno pripravljeni, da postavijo svojo oblast in moč v službo pravice!«

Srečno in veselo Novo leto 1936

želita cenj. naročnikom in čitateljem

uredništvo in uprava „Slov. gospodarja“

Za enkrat ustavljeno opeharjenje Abesincev. Zadnjič smo poročali, kako se je mudil angleški zunanji minister v Parizu. Cilj njegovega obiska je bil: mir med Italijo in Abesinijo na račun slednje. Zastopnika Francije in Anglije sta izdelala mirovni načrt, po katerem bi dobili Italijani od Abesinije mnogo več, nego so zasedli in sploh zahtevali. S takimle mirovnim načrtom so hoteli nastopiti Angleži in Francozi v Ženevi. Predno sta se upala angleški zunanji minister in francoski ministrski predsednik Laval pred Društvo narodov, sta razložila svoje mirovne pogoje pred zbornicama v Parizu in Londonu, kjer so pa bili drugega mnenja. Celotna javnost je

obsodila, da bi bili Abesinci, ki so doslej zmagovali, opeharjeni in bi zgubili skoro polovico svoje države. Ko je videl angleški zunanji minister, da je francosko-angleški mirovni predlog mesto na odobravanje zadel na odpor, je podal ostavko. Tudi Francozu Lavalu so se majala tla in njegovo stališče je zelo omajano. — V času, ko so hoteli Francozi in Angleži razdeliti abesinsko medvedjo kožo, so Abesinci izvojevali par sijajnih zmag. Na severu so prekoračili reko Takazo in ogrožajo italijansko desno krilo. Zadnja poročila z bojišča so trdila, da so abesinske čete na severu blizu mesta Aksum in v okolici mesta Makale. Abesinski cesar se je podal na severno bojišče, kar je znak, da se hočejo Abesinci resno lotiti napada. Manjše uspehe so dosegli Abesinci tudi na jugu, kjer se Italijani niti ne upajo na spregled. V ožigled takim uspehom se je posta-

vila celotna javnost na stran Abesincev in zaenkrat je propadel mirovni predlog, kakor sta ga bila skovala v Parizu Francoz Laval in odstopil angleški zunanji minister.

Kaj pa Mussolini? Vsakdo bi pričakoval, da se bo Mussolini oklenil z obema rokama francosko-angleškega mirovnega načrta, a je baš nasprotno istina! Mussolini je v svojih govorih v času, ko so mu ponujali Angleži in Francozi polovico Abesinije, ozmerjal prve s hinavci, Franciji pa je očital nehvaležnost. Ponašal se je, da bo Italija v boju za pravično stvar v Abesiniji tudi gospodarsko vzdržala. S svojim bahavim nastopom je zapravil Mussolini še ono trohico naklonjenosti pri sosedih, katero je užival kljub vojni z Abesinijo. Tudi v velikem fašisti-

čnem svetu ima Mussolini od dne do dne več nasprotnikov.

Ali bodo poosttrili sankcije napram Italiji? 12. december je bil določen kot začetek poostritve kazenskih odredb proti Italiji. V poostritev sankcij spada predvsem prepoved uvoza petroleja v Italijo. Ravno v času, ko bi bilo moralo razglasiti Društvo narodov zaporo petroleja, sta priromala francoski ministrski predsednik Laval in angleški zunanji minister Hoare s ponesrečenim mirovnim načrtom. Glede poostritve sankcij je prišlo v Ženevi do zastoja, ker je bilo omajano stališče francoske in angleške vlade. Sedaj, ko je propadel omenjeni mirovni predlog, bo Anglija sigurno zahtevala izvedbo nadaljnjih kazenskih odredb.

coski misijonarji in usmiljene sestre sv. Vincenca Pavelskega. Njegovemu delovanju vlada ne dela nobenih ovir. Neka usmiljenka je nedavno pisala svoji vrhovni prednici pismo, ki jo v njem zagotavlja, da se ji ni treba za usmiljene sestre nič bati. Obenem poroča ta sestra o živahnem kretanju vojakov v glavnem mestu Addis Abebi. Ljudje prihajajo v to mesto trumoma. Tukaj dobijo orožje in strelivo in druge potrebščine. Potem odpotujejo na bojišče, njihovi poglavarji jezdijo mezege. Abesinci so imenitni pešci. Iz Addis Abebe do italijanske Eritreje je 650 km, Abesinci prepotujejo to dolgo pot v 14 dnevih. Potujejo bosonogi. Ker je pokrajina v nekaterih delih zelo gorata, se morajo vzpenjati na višine 2000 do 3000 m brez vsake poti, z brega navzdol in zopet navzgor. To vse prenesejo brez težav. Ti ljudje niso nikjer pokazali kakšne sovražnosti proti katoliškim misijonom, ki jim je cesar Haile Selassie jako naklonjen.

Boljševiki — nepoboljšljivi brezbožniki. Ruski boljševiki so s svojim komunizmom upropastili ruski narod ter ga treščili v brezno bede in pomanjkanja. Niti jim ne pride na misel, da bi odpomogli ljudski bedi. Razvoj gre vedno nižje in vedno globlje, samo da se izpolni program, načrtan od nemškega židovskega pisatelja Marksa. V tem so torej boljševiki dosledni: za ljudstvo ne morejo in nečejo storiti ničesar. Nudijo pa mu kot nadomestilo nekaj, kar bi naj odvrnilo splošno pozornost od vseobčne bede, to je boj zoper Boga in vero. In tudi v tem so dosledni. Z vprav peklenim sovraštvom hočejo iztrebiti iz Rusije vsak verski pojav. Radi tega so jim poseben trn v peti cerkve. Izdali so novo odredbo, po kateri je od 1. decembra naprej strogo prepovedano graditi v Rusiji kakšno cerkev ali kapelico. In da bi s cerkvami in kapelicami počasi izginili tudi duhovniki, so izdali tudi ukaz, da se ne smejo zidati šole za vzgojo duhovskega naraščaja. V vseh javnih knjižnicah in čitalnicah ne sme biti nobene knjige verskega značaja. Tak je boljševizem povsod: ljudstvo prezira, vero zatira.

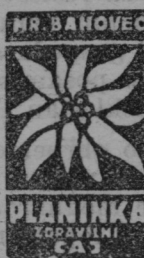
Poapnjenje žil

in starostna onemoglost ima svoj vzrok v pomanjkljivem kroženju krvi. Velede tega je dolžnost, čistiti prebavne organe, tako kakor moramo čistiti vsak stroj, če hočemo, da redno deluje.

In če nastopijo motnje, kakor pomanjkanje teka, nerazpoloženje, zgaga, motnje v jetrih, vranici in ledvicah, zaprtje — potem dobro prečistite telo s priznanim naravnim **PLANINKA-čajem BAHOVEC**, ki je sestavljen večinoma iz najboljših planinskih zdravilnih zelišč.

Zahtevajte v lekarnah izrečno **PLANINKA-čaj BAHOVEC** za Din 20.— paket, ki vsebuje samo tedaj pravi **PLANINKA-čaj**, kadar je paket zaprt in plombiran ter nosi naslov:

Lekarna Mr. Bahovec, Ljubljana.

Reg. S. br. 14.212, 10. VII. 1934, in Reg. S. br. 12.590, 20. VII. 1932.

PO SVETU KATOLIŠKEM

Borba proti katoliški cerkvi v Nemčiji. Ta borba se vodi smoteno in z zlobno vztrajnostjo. Glavna tarča napadov je katoliška mladinska organizacija. Nedavno je njena centrala v Düsseldorfu »Mladinski dom« bila pororišče najstrožje preiskave. Nenadoma se je pojavilo v domu 10 uradnikov državne tajne policije, ki so preiskali vso hišo, in ker niso nič obremenilnega našli, so odšli. Kmalu pa jih je prišlo 56, in da bi kaj storili, so aretirali 120 katoliških dečkov in deklic, ki so prišli kupovat misijonske marke. Seveda so jih morali čez nekaj ur pustiti na svobodo, ker niso nič po zakonu prepovedanega storili. Uradniki tajne državne policije so potem zaprli in uradno zapečatili »Mladinski dom« in sosedne zgradbe, v katerih so osrednja vodstva katoliških mladinskih organizacij ter uredništva katoliških mladinskih listov. Nemško-nacionalna svoboda! Obenem je bil konfisciran ves denar, ki je bil darovan za katoliške misijone v inozemstvu. Hkratu so zaprli podpredsednika škofijske katoliške mladeniške organizacije g. Jokoba Klemens. V njegovi sobi so našli poročilo, ki našteva vsa zla dejanja oblasti proti katoliški mladinski organizaciji ter za vsa dejanja navedla dokaze. To stvarno poročilo smatrajo narodno-socialistični mogotci kot veleizdajo, ki zahteva najstrožjo kazn. Kako postopajo sodišča zlasti proti katoliškim duhovnikom in redovnikom, dokazujejo strašne obsodbe v takozvanih deviznih prekrških, v katerih so bi-

le naložene ogromne kazni. Tudi izobesenje Kristusove zastave se smatra za zločin, ki se najstrožje kaznuje. Tako je bil obsojen župnik Muth v Rascheidu, ker je dal izobesiti na 30 m visokem drogju 8 m dolgo Kristusovo zastavo. Obsodba: 15 mesecev ječe. Z njim je tudi bilo obsojenih 25 kmetov. O teh rečeh nemški narodni socialisti v naši državi ne govorijo. Njihova usta so polna same hvale za hitlerizem.

Misijoni v Abesiniji. Njihovo delovanje je vsled vojne kajpada otežkočeno. Italijanski člani misijonov so kakor je razumljivo, vsi odpotovali. To vedo domačini in zato ne kažejo proti drugim misijonarjem in misijonarkam nobene sovražnosti. Ostali so v Abesiniji fran-

Osebne vesti.

Smrt dveh starih in zaslužnih mož. Od Sv. Vida nad Valdekom poročajo: Pred kratkem sta umrla pri nas dva moža visoke starosti. Martin Čerejak v starosti 87 let, mož starega jekla, dobrega srca in globokoveren. Drugi mož, ki nam ga je vzela mrzla jesen, pa je Jurij Merhar. Umrl je v starosti 83 let. Bil je dolgoleten načelnik cerkvenega konkurenčnega odbora. Kot tak je dobro razumel svojo vlogo. Za njegovega načelovanja se je mnogo popravilo in pripravilo pri župni cerkvi in pri podružni cerkvi sv. Ruperta je skoraj na lastne stroške priskrbel nove orglje, le neki župljan mu je nekaj malega prispeval k novim orgljam. Pri župni cerkvi je pa prenovil zvonik. Ko je dobila

župna cerkev nove zvonove, je mnogo prispeval, zato so mu pa zvonovi kot znak hvaležnosti tako milo peli mrtvaško slovo. Z duhovniki je živel v najlepši slogi in ljubezni, vsled tega so ga tudi duhovniki visoko spoštovali. Užival je splošno med župljani ugled in spoštovanje. Dal Bog še več takih mož!

Nesreče.

Požari krog Rač. V Spodnji Gorici je napravil ogenj na gospodarskem poslopu Franca Kovačiča 10.000 Din škode. V Trničah je uničil požar ostrešje na hiši posestnika Ivana Kalčiča. Zgorelo je tudi gospodarsko poslopje. Škoda znaša 30.000 Din.

Smrt pod drevesom. V gozdu Meka pri Gornji Bistrici v Prekmurju sta podirala brata Žaliga iz Črensovcev drevje. Izpodsekani hrast je obvisel na drevju. Brata sta prežagala drevo na dvoje, da bi ga oprostila ovir. Preža-

gano deblo je padlo na zemljo in pritisnilo Matjaža Žaligo tako, da je bil pri priči mrtev.

Nenavadna nesreča je doletela Marijo Litrop v Prekmurju. Šla je v klet po žganje in ko se je vračala, se je udarila ob sod, luč (petrolejka) ji je zdrknila iz rok. Sten je močno zagorel, ko se je razlil petrolej iz petrolejke in zajel konoplje, da so se vnele. Litropova je hotela pogasiti goreče konoplje, toda nenadoma se ji je vnela obleka, da je bila vsa v enem plamenu. Ko so prihiteli na njene klice ljudje, je ležala že v nezavesti in s strašnimi opeklinami po vsem telesu, da je po dveh dneh v hudih mukah zaprla za večno svoje oči. Nesreča mlade ženske je zbudila veliko sočutje pri vseh, ki so jo poznali. Bodi ji dobri Bog plačnik za njene muke!

Železniška nesreča. Brzemu vlaku Praga—Dunaj je pri uvozu na postajo Baranovice iztirila vsled prenapetosti lokomotiva. Pod lokomotivo je obležal mrtev strojevodja, dva kurjača sta se rešila s skokom. 20 potnikov je bilo ranjenih.

Razne novice.

Občinske volitve v št. Ilju v Slov. g. Ker se je občina Kaniža iz jareninske župnije svoj čas priklopila k občini št. Ilj in so se tako meje občine spremenile, je banska uprava razpisala nove občinske volitve, ki se vršijo v nedeljo dne 19. januarja 1936.

Priključitev in nova občina. Notranji minister g. dr. Anton Korošec je podpisal uredbo o izločitvi Zagojčev v okraju Maribor desni breg iz občine Markovci in priključitvi k občini Korošnica ter uredbo o ustanovitvi občine Radvanje pri Mariboru. Po tej uredbi se iz dosedanje občine Studenci izločijo kraji Gornje Radvanje, Spod. Radvanje in Nova vas ter se iz njih osnuje nova občina Radvanje s sedežem v Sp. Radvanju.

Prijeti cigani. Pred dnevi so zaprli orožniki iz Tišine v Prekmurju 6 ciganov. Ti so vlomili sedaj, ne sicer pri nas, ampak v sosednji Avstriji v neko trgovino in odnesli precejšnjo množino manufakturnega blaga. Vrednost ukradenega blaga je bila precej visoka. Sedaj se bodo cigani morali pokoriti z zaporom.

Vinska razstava in sejem dne 18. t. m. v Ormožu je ob veliki udeležbi interesentov potekla zelo povoljno. Razstavljenih je bilo vsega skupaj 213 vrst vina, katere je vse poskusila in ocenila posebna strokovna komisija. Ob tej priliki je bilo ugotovljeno, da je letošnji pridelok ormoško-ljutomerskih goric zelo dober ter ga odlikuje zlasti harmoničenokus ter fin aroma. Vina 14 razstavljalcev so bila ocenjena odlično, nad polovico razstavljenih vrst pa prav dobro. Prijavljenih kupcij se je sklenilo na sejmu za 741 hl vina. Mnogo interesentov pa je razstavljenega vina le poskusilo in zaznamovalo za poznejše nabave. Vsi udeleženci pa so se izražali pohvalno o razstavi sami ter povdarjali zlasti svoje zadovoljstvo, da se je priredila v Ormožu. Zanimivo je, da so interesentje prihajali v precejšnjem številu še naslednja dva dni po razstavi v mnenju, da ista še traja in bi mogoče bilo dobro, da se taka prireditev bi bodoče raztegne na več dni.

Novo leseno cerkev so dogradili v Mostah pri Ljubljani kot spomin na evharistični kongres. Cerkev, ki je bila slovesno blagoslovljena 27. decembra, je stala 60.000 Din. S prostovoljnim delom so pričeli letos sredi oktobra in hiša božja je naglo zrasla.

»Naš gozd.« Zelo priročno knjigo za kmetovalce in gozdne posestnike je pravkar izdala Mohorjeva družba v Celju. Knjiga ima naslov »Naš gozd« in jo je poljudno spisal inženier Minko Šušterič. Knjigo toplo priporočamo!

Žepno ogledalce s sliko g. dr. Korošca zahtevajte v vsaki trgovini. Trgovci naj jih naročijo v Tiskarni sv. Cirila. Tudi organizacije JRZ naj jih skupno naročijo. Cena je Din 2.—.

Igre za dom in družbo. V dolgih zimskih večerih v družinah in društvi večkrat ne znajo nobene razvedrilne igre. Izšle so posebne zabavne igre: št. 1: Šah, št. 2: Človek ne razburjaj se!, št. 3: Damska igra, št. 4: Mlin, št. 5: Domino, št. 6: Tombola, št. 7: Kitajske uganke, št. 8: Igra 15, št. 9: Črni maček, št. 10: Zložljive kocke. Vsaka teh iger stane samo Din 2.— in obsega vse potrebno pripravo kot tudi tiskano navodilo, kako se igra. Naročila sprejema Tiskarna sv. Cirila v Mariboru in Ptuj.

Vsakemu brezplačno pošljemo seznam naših knjig! Pišite ponj! Tiskarna sv. Cirila v Mariboru in Ptuj.

Sanatorij v Mariboru, Gosposka ulica 49, telefon 23—58. Najmodernejše urejen za operacije. Najnovejši zdravilni aparati. Vodja specialista za kirurgijo dr. Černič. Prosta izbira zdravnikov.

Obžalovanja vredni slučaj.

Smrtna žrtev tihotapstva. V Murski šumi ob madžarski meji v občini Pinica so pozvali graničarji v noči dva tihotapca na stoj. Ker se nista odzvala klicu, so padli strelj. Eden je bil smrtno zadet, drugi se je udal. Drugo jutro je ugotovila komisija, da gre za Franca Zdravca in Ivana Kerovec, poljska delavca iz Podturna v Medžimurju. Tihotapila sta iz Madžarske 35 kg tobaka. Kerovec je bil ustreljen, Zdravca so zaprli.

Pri gotovih boleznih žolča in jeter žolčnega kamna in zlatenice urejuje naravna FRANZ-JOSEFOVA

grenka voda prebavo in pospešuje izpraznjenje črev. Kliniške izkušnje potrjujejo, da domače zdravljenje dobro učinkuje, ako se jemlje zjutraj na tešče **Franz Josefova voda** pomešana z nekoliko vroče vode.

Reg. po min. soc. pol. in nar. zdr. S-br. 15485, 25. V. 1935.

Takim tičem je vsako pomiloščenje zastoj! V Celju na Slomškovem trgu je bilo ukradenih knjigarniški nameštenci 10.200 Din. Policija je kmalu ugotovila, da je izvršila tatvino deteljica: 22letni brezposelni krojaški pomočnik C. iz Drobnege dola pri Laškem, njegov 25letni brat Karel in neki 28letni italijanski državljani Stanko V. Prva dva sta bila pred kratkem izpuščena iz zaporov na podlagi amnestije ali pomilostitve. Obsojena sta bila radi tatvin, katere sta izvršila v Celju in v Trbovljah. Po tokratni tatvini so se trije tički vozili v avtomobilu v št. Jurij ob južni žel., v Hoče in v Maribor ter nazaj v Celje, kjer so enega prijeli.

1 Čemu trpeti?
Za DINAR

tableta Aspirina in bolečin
ni več! Kot zaščito pred
ponaredbami nosi vsaka
tableta Aspirina utisnjen
Bayerjev križ.

ASPIRIN

Če želimo, da nam pošljete vzorčnik, nam pošljite ta kupon: Ime: _____, Naslov: _____, Pošta: _____, Šteta: _____, Datum: _____.

Ko je bil eden pod ključem, so aretirali še druga dva v Drobnem dolu. Uzmoviči so imeli pri sebi od 10.000 D samo še 250 Din.

Lov na divje prašiče in usodepoln strel. Iz Pišec nam pišejo: Dne 15. dec. so naši lovci imeli zelo srečen dan in dober pogled. Šli so na divje prašiče, jih videli pet in enega tudi okoli prinesli. G. sreski načelnik Poklukar mu je upihnil življenje. Ker pa se je še nekoliko obotavljal napraviti testament, je padlo po njem še tudi več drugih strelcev. Kdaj bomo to golazen iztrebili in od nas pognali, da nam ne bo delala več škode? Ustreljen prašič mora biti trileten in je precej težek. Lovci so si ga odpeljali v Brežice. Družba fantov ki so bili na zgoraj omenjenem lovu gonjači, je na uspeh lova popivala pezo v noč. Pridružili so se jim tudi nekateri drugi. Okrog ene po polnoči pa so naenkrat odjeknili strelj iz gostilne g. Šularja. Pivci so se sporekli, sprli in udarili. Gostilničar jih je pognal iz gostilne, a to jih je podžgalo, da so začeli razbijati po šipah in tudi drugače groziti. Da bi jih pregnal, je gostilničar parkrat ustrelil za njimi v noč. Odjeknili so strelj in Presker Mihael je obležal mrtev s prestreljeno aorto. Kaj pač naredi podivjanost fantov, ki jo še podneti demon alkohol! Eden v grob, drugi v zapor. Vsi pa želimo, da bi se vsi naši fantje spametovali in se ravnali po Slomškovem reku: Po pameti ga pijmo, da pameti ne zgubimo!

Pojasnjen vlom. V Ljubljani je bilo vlomljeno v avtogaražno delavnico »Desa« na Tyrševi cesti. V noči od 28. na 29. november je odklenil neznan vlomilec vrata delavnice in je odnesel iz dobro zaklenjene blagajne 65.000 D v bankovcih. Strokovnjak je ugotovil, da je bil vlom izvršen s pravimi ali ponarejenimi ključi. Da bi bil odvrnjen sum tatvine od uslužbencev, se je vršila temeljita preiskava. Policija je kmalu prijela neko deklino, ki se je prenapet preoblekla in se okrasila z uro. Prijeta je priznala, da ji je dal denar trgovski pomočnik, ki je po aretaciji priznal vlom. Izpovedal je, da je v

noči ukradel prave ključe avtogaražnemu blagajniku in je z njimi prišel v garažo in v blagajno. Pri aretiranju so našli še 40.000 Din. Oba krivca je policija predala ljubljanskemu okrožnemu sodišču.

Še pravočasno aretirana nevarna družba ponarejevalcev bankovcev. V kaznilnici v Požarevcu v Srbiji so se spoznali: bivši trgovec M. Nastič iz Vršca, ki je bil obsojen radi goljufije in ponarejanja na 4 leta ječe; Živojin Stankovič, na 12 let radi uboja obsojeni trgovec iz Smederevske Palanke, in na 15 let radi umora kaznovani Stojče Mišević iz Štipa. V ječi so skovali načrt za ponarejanje bankovcev na veliko. Stankovič je dal družbi na razpolago 150.000 Din za nabavo potrebnega materiala, Milutin Nastič je nagovoril kot ponarejevalskega strokovnjaka mehanika Viljema Šmida, ki je bil tudi zaprt v Požarevcu. Prvi je prišel na svobodo Šmid. Nastanil se je v Zaječaru in je nabavil z zgoraj omenjeno svoto vse potrebno za ponarejanje. S časom so prilukali na svobodo tudi ostali člani družbe. Šmid je izorno izdelal 170 stotakov in Nastič se je napotil z njimi v Beograd, da bi jih pustil presoditi od posebnega strokovnjaka. V Beogradu so Nastiča zaprli radi nekih prejšnjih grehov in ob tej priliki so našli potvorjene stotake. Prijeti je vse priznal. Preiskava je dognala, da je hotela družba spraviti v promet za 20 milijonov dinarjev potvorjenih stotakov, od katerih bi stal ponarejevalce komad 2 Din.

Izpred sodišča.

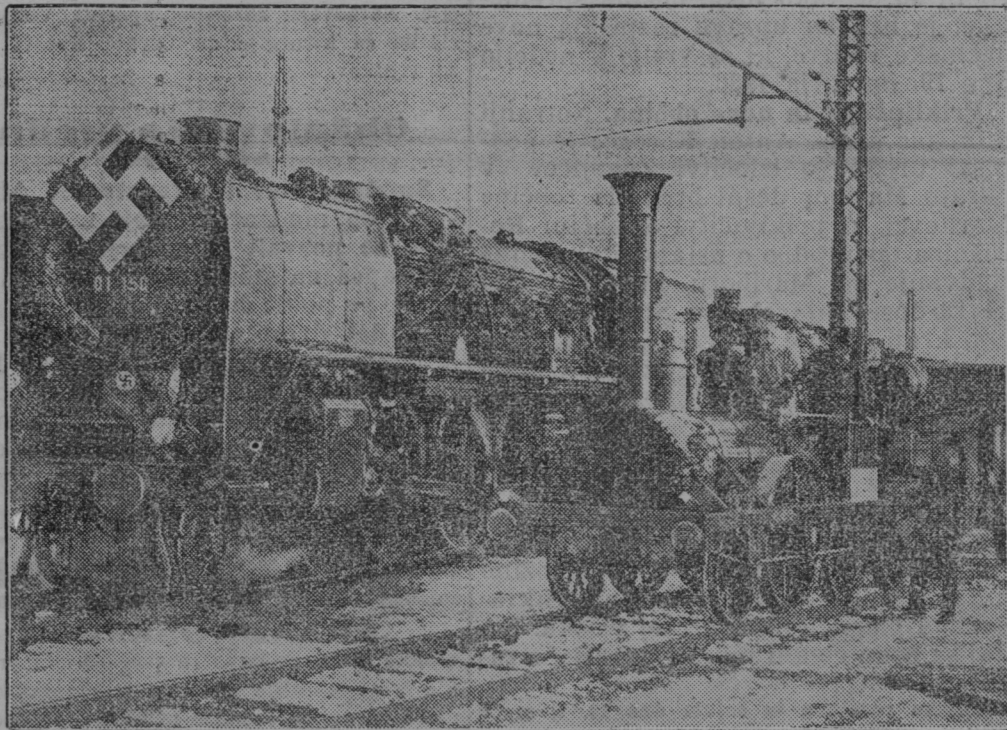
Cerkveni rop pred sodniki. Našim čitateljem je še v živem spominu cerkveni rop, ki je bil izvršen v tabernakelj rajhenburške bazilike. Koj drugo jutro po vlomu je bil v vlaku proti Zagrebu izsleden pravi krivec v osebi 30-letnega delavca Ludvika Blažič. Omenjeni je rojen v Trnovem, pristojen v Komen na Krasu in je bil zaposlen kot delavec v Zagrebu. V noči je odprl s

ponarejenim ključem vrata bazilike ter vlomil z dletom v tabernakelj. Odnesel je dva ciborija ter veliko monštranco v skupni vrednosti 9000 Din. Na tabernaklju je povzročil 1500 Din škode. Obtoženi je pred sodniki pri-

znal zločin. Načrt za bogoskrunsko dejanje je zasnoval v Zagrebu. Vzel je s seboj Antona Kurnika, očeta peterih otrok, ne da mu bi bil povedal, kaj namerava. Kurnik je bil oni večer tako pijan, da je zaspal pri cerkvi in je bil

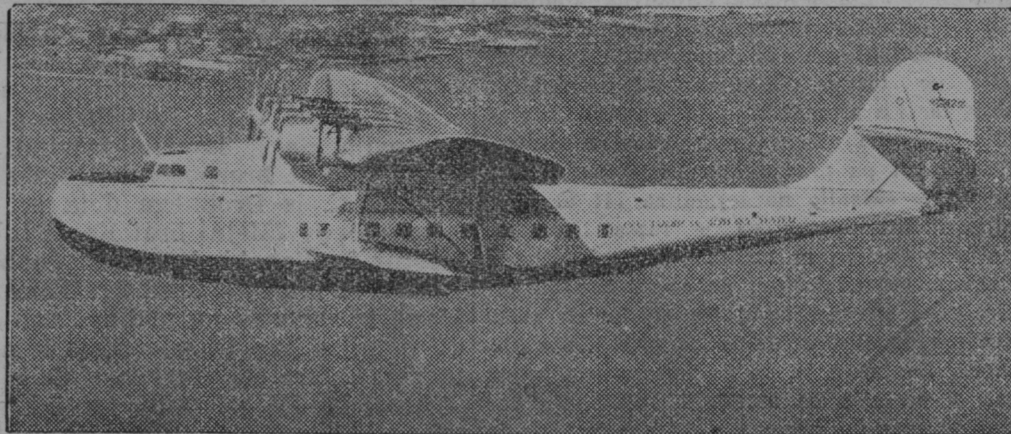
Amerikanske Rdeči križ obvezuje abesinske ranjence.

Nemci so slavili v Nürnbergu 100letnico nemških železnic. Na sliki vidimo poleg prve lokomotive pred 100 leti današnjo najnovejšo.

Rekordni polet angleške letalke Jeane Batton preko Atlantika. Letalka je rabila iz Dakara v Afriki v Južno Ameriko 15 ur in 15 minut.

Največje ameriško potno letalo za 14 potnikov in 7 moč posadke pri poskušnji vožnji nad zalivom v San Francisco.

Blažič sam na delu. Lopov je odlomil od svetih posod dragocene dele in jih vtaknil v žep, manjvredne pa je zakopal na njivi, 400 korakov od cerkve, kjer so jih po aretaciji našli. Blažič je bil obsojen v Celju dne 19. decembra na 10 mesecev strogega zapor, po odsluženju kazni pa na izgon v Italijo.

Obsodba dveh roparjev in vlomilcev. Pri Velkavrhovih na Brezjah pri Dobrovi sta se v noči 28. januarja t. l. priplazila v hišo: Angel Fabjan, 26letni pek, pomočnik iz Italije, in Dominik Zakrajšek. Najprej sta vse prevrgla na podstrešju, kjer pa nista našla ničesar. V veži sta našli denarni plen. V veži sta grozila s kuhinjskim nožem domači hčerki, ki ji ma je izročila iz strahu za življenje 7 kovancev po 50 Din. Oče in hčerka sta začela klicati na pomoč in res sta prihitela dva sosed, pred katerima sta pobegnili tollova. Oba razbojnika sta bila 11. XII. v Ljubljani obsojena: Fabjan na 10 let in trajen izgon iz Jugoslavije, Zakrajšek na 12 let robije.

Slovenska Krajina.

Delavski dom. Poročali smo že na tem mestu pred kratkim glede zastoja gradnje Delavskega doma, ki naj bi služil kot zavetišče številnim sezonskim delavcem spomladi in poleti. Sedaj, kakor poročajo, je Borza dela v Ljubljani nakazala prvi obrok brezobrestnega posojila v znesku 350.000 Din. Vodstvo in nadzorstvo je prevzela soboška občinska uprava. Tako bo gradbeno vodstvo v dobrih rokah. Tudi sedanji načrti Delavskega doma se bodo v toliko spremenili, da se bodo namesto projektiranih privatnih stanovanj dogradili prostori za sresko načelstvo. S tem se počasi uresničuje večletna želja sezonskega delavstva po lastnem zavetišču in zadostnih uradnih prostorih ekspozitive Javne borze dela v Soboti. Na tisoče sezonskih delavcev je hvaležnih za vneto delo za gradnjo Delavskega doma soboški občinski upravi.

Kaj bo z občino Mačkovci? Vasi so vložile prošnje, ene, da bi se priključile v Puconce,

Reumatične bolečine, giht in išias

odstranijo »Níbol« tablete. Zakaj bi trpeli bolečine revmatizma, gihta in išiasa, ko to ni potrebno. Vzemite še danes »Níbol« tablete Mr. Bahovec, ki Vam odstranijo muke. Enako se »Níbol« tablete uporabljajo kot izvrstno sredstvo pri boleznih vsled prehlada, pri hripju, bolečinah v boku, pri glavni in zobobolu. Zahtevajte v vseh lekarnah samo prave »Níbol« tablete Mr. Bahovec v originalnih steklenicah 20 tablet za Din 20.—, ali pa 40 tablet za Din 34.—, z napisom proizvajalca: Apoteka Mr. Bahovec, Ljubljana, ki Vam na zahtevo brezplačno pošlje obširno poučno brošuro za bolnike.

druge v Križevce itd. V petek dne 20. t. m. je imel občinski odbor sejo, kjer so tudi govorili o tej zadevi. To je ena izmed občin, ki ima zelo visoke doklade, veliko nad 100%. Občina ima še vedno veliko dolga radi šole in gasilskega doma. Kakor smo že poročali, bi bila najbolj pravična rešitev, da bi bil sedež občine v Pečarovcih, kateri bi se naj pridružili Šalamenci, ki so tik Pečarovec, pa pripadajo v Puconce. — Čudno je tudi to, da hodijo katoliški otroci iz Šalamencev v šolo v Pečarovce, evangeličanski pa v Puconce. Ko so merili daljavo od Šalamencev do Puconce in Pečarovec, so pravilno merili le do Pečarovec, dočim so merili proti Puconcem s političnimi metri in so tako izmerili večjo razdaljo do Pečarovec in so tako določili ti vasi šolski okoliš Puconce, čeprav vsak ve, da je bližje v Pečarovce. Pa katoličani svojih otrok ne pustijo v Puconce v šolo. Občina Puconci pa noče nič prispevati za šolo v Pečarovcih. Naj oblast s tem nekaj naredi!

Sv. Sebeščan. Danes pošiljamo »Slovenskega gospodarja« tudi v Vašo faro na ogled. To

Pri hemoroidih (zlati žili)

zaprtju, omotici, povzročeni vsled zaprtja, pri naša vporaba

Franz-Josefove

grenke vode prijetno polajšanje.

Reg. po min. soc. pol. in nar. zdr. S-br. 15485, 25. V. 1935.

številko lahko obdržite in še eno vam pošljemo zastoj. Dobro preglejte naš časopis, ki že 69 let brani katoliško Cerkev. V listu dobite vse, kar želite in kar je potrebno siromašnemu človeku. Naš list je strogo krščanski. Izhaja vsak teden na 16 straneh in stane letno samo 32 Din. Širiteljstvo za faro sv. Sebešča na je prevzel g. Bejek, vaš dušni pastir. Kdor želi naročiti »Slovenskega gospodarja«, naj se oglasi v župnišču. Naročnino lahko plačujete tudi mesečno pri širitelju. Vsak teden bo prinašal naš list novice iz vašega kraja, zagovarjal bo vaše potrebe, da bodo zvedeli za vaše želje tudi tisti, ki vam lahko pomagajo, saj pa ima naš list blizu 30.000 naročnikov. V vsako našo hišo »Slovenskega gospodarja« l

Gornja Lendava. Praznik Brezmadežne je bil tudi za nas lep slovesen dan. Marijina družba se je polnoštevilno zbrala okrog obhajilne mize z mnogimi drugimi Marijinimi častilci. V Marijino družbo je bilo sprejetih 7 novih članic. Sprejema se je udeležilo veliko ljudi in slovesnost je bila res Marijina, vesela in pristrčna. Veseli smo vsi, da nam je Bog dal novih članov, ki so se odločili za Marijino življenje. — Banski svetnik je postal naš rojak Bačič Franc. Z veseljem smo sprejeli to vest in želimo novemu g. svetniku obilo blagoslova pri njegovem delu. Pričakujemo od njega, da bo zastopal naše interese in težave odločno in vstrajno na svojem novem mestu. — Starci umirajo kar po vrsti. Pokopali smo v par dnevih tri stare korenike: Husar Mihaela in Suhč Matijo iz Radovec ter Škaper Mihaela iz Doličev. Naj počivajo v miru! — Sezonski delavci so se vrnili. Kar živahno je postalo spet pri nas. Vrnili so se delavci iz tujine. Pravijo, da še ne bi bilo tako hudo, samo palirji da jih strašno mučijo. Čudno to, ali ne more borza dela napraviti temu konec? Delavci so z gospodarji zadovoljni, trpijo pa zaradi domačih ljudi, palirjev.

»Bolezniški dopust« naših nacionalcev. Zanimive stvari se godijo pri nas. Tudi mi nismo bili kar tako za slavnega režima ptičev. Velike gospode in zapovedovalce smo imeli.

Sirite „Slov. gospodarja!“

Puškin — abesinskega pokolenja.

Rusko časopisje sedaj spominja na dejstvo, da se je pretakalo po največjem ruskem pesniku Puškínu abesinska kri. Puškínova mati je bila nečakinja Abesinca, ki se je pisal A. P. Hannibal in je prišel na dvor ruskega carja Petra Velikega. Puškin sam, ki je umrl leta 1799, je opisal zgodovino svojega starega očeta, ki je bil znan celi Rusiji pod imenom »zamorec Petra Velikega«. Vse ga je občudovalo, ženske so silile za njim in končno je poročil rusko plemenitašino. Ko je umrl leta 1781, je bil general ruske armade. Najbrž izvirajo zveze

Januš Golec:

Po divjinah Kanade

Ljudska povest po raznih virih.

(Konec.)

Vrata so se odprla in pred onemoglim je stal Takini, poglavar indijanskega plemena. Ne da bi se posebno začudil, se je sklonil k tujcu, kateri mu je obračal od las in brade zakriti obraz, iz kojega globoko udrtih oči je strašil glad...

Glavarju je bil obraz neznan.

»Kedo si?« je vprašal.

»Me ne poznaš? — Gruber.«

»Uff!« je kriknil Indijanec presenečeno in po kratkem odmoru je še dostavil: »Imaš zlato?«

»Da, a kaj te to briga, če umiram pred vrati tvoje hiše!«

Indijanec je prezrl sirovi odgovor.

»Ne smeš s kletvico na jeziku preko praga moje hiše«, je pojasnjeval poglavar.

Po krajšem oklevanju je prijel onemoglega za roko in mu pomagal na noge.

23

Gruber se ni branil, ni več vpraševal, ampak se je čudil sam pri sebi, kaj se bo zgodilo z njim, ker ga je pričel Indijanec vleči proč od hiše. Kaj naj to pomeni? Ali ga je hotel odpeljati Takini iz strahu pred prokletstvom zlata kolikor mogoče daleč proč od svoje hiše, da bi zmrznil v snegu? Tako je pač zgledalo, saj ga je gнал pod roko okoli hiše proti koncu vasi in sicer dokaj korakov.

Postal je pred leseno bajto. Vrata so bila zametena od snega, katerega sta morala pregabati. Nato je odrinil Indijanec zapah in odprl duri.

Notrajnost koče je bila temna ter mrzla. Nemec je čutil, kako ga je poglavar potisnil na stran in ga prisilil na ležišče. Da je še razprostrl po njem hišni gospodar par kož, tega se na smrt utrujeni ter izčrpani ni več zavedal.

V grozni zmedi so oživali pred njim še enkrat strahoviti doživljaji — dnevi polni lakote ter največjih naporov in še hujše noči od pobega iz zlate soteske. Posebno nepopisne so bile noči, polne ponorelost vzbujajoče samote, v katerih je sedela poleg njega pošastna postava umorjenega. Če pa ni bilo drv za ogenj in se je pregrizel skozi odeje v ude mraz, potem je znal, da sedi mrtvi tovariš

To se je delalo na vse strani. Shodi, zborovanja, družabni večeri raznih imen, nastopi, zabavne prireditve, plesi, vse pod zastavo slavne ideje nacionalcev. In so prišle zanimivejše stvari, recimo volitve. To je bil pravi mačji ples. Po nekaterih občinah so vodile glavno agitacijo in »strogo kontrolo« pri štetju glasov kar nacionalke različnih imen. Gospodje so se ponižali in obiskovali naše kmetovalce in delavce in jih gonili na volišča. Po volitvah so ti slednji sicer imeli mir pred gospodo, sami so pa delali v svojih strankah neslavnega spomina naprej. Vračali so se vedno po pondeljkih ob prvi zarji domov, prežeti še bolj ideje jugoslovanstva in stranke. Pa glejte! Kriza režima je prinesla tudi našim gospodom krizo nacionalizma. Vse so začeli opuščati in najbolj so pri tem prizadeti naši gostilničarji, ker ni nič več nacionalnih večerov in zabav. Vse je nehalo, samo Jugoslavija je ostala. Kako pusto in prazno je po naši Krajini. Doma po sobah čepijo in si ob »Ju tru« (prej ob »Glasu naroda«) vzbujajo spomine. Tu in tam se oglasi še violina ali klavir z ono znano: »Pa kak lušno je blo...« Ta ali oni si na tihem šepčejo: Pravzaprav sem bil tudi jaz »klerikalec« in nisem to, kar sem bil za časa režimov. In če kateri pove to še na glas pri kozarcu vina, je vsaj malo zabavljanja in smeja. Tipičen primer »bolezenskega dopusta« naših nacionalcev imamo gotovo v Gornji Lendavi. Od vsega ogromnega truda za idejo JNS je ostalo menda samo to, da ta ali ona oseba napravi od časa do časa kakšen škandal, enak onemu na Hidvegu pri Soboti. Vse počiva. Društva nacionalcev so opustila sestanke, družabnih večerov ni več,

Povesti v letu 1936.

V prihodnjem letu bodo v »Slov. gospodarju« imeli čitatelji kar dve povesti in sicer obe iz domačega življenja. Prva povest bo »Svetegore« in bomo v zgodovinskih slikah gledali življenje in delovanje slovenskega naroda, ko je zidal božjo pot na Svetih gorah. Vsi, ki ste že kedaj bili na tej božji poti, bodite naročniki, da boste imeli tudi za poznejše rodove shranjeno povest! Druga povest pa bo iz Dravske doline in bo imela naslov »Očetov greh«. Vsebine vam ne bomo povedali naprej, vemo samo to, da boste od številke do številke komaj čakali nadaljevanja.

samo plesna šola bo baje še ostala, ki pa ne bo več v znamenju ideje JNS, kakor je to bila prej. Nič več ne delamo, samo premišljujemo, tako govorijo. Tu in tam še pride do malega prepira, ker noben noče veljati več za vodjo nacionalcev. Pa so se tudi resno skregali in sedaj so si v laseh. Drugače pa počivajo z lepo mislijo: ker nismo ničesar dosegli z delom, bomo mogoče kaj koristili z nedelavnostjo. Izvrstna misel, vsaj naši ljudje spoznavaajo, da Jugoslavija le ni tako strašna, kakor so nam jo predstavljali nacionalci in se vračamo vsi k složnemu delu za našo državo. — Opazovalec.

sveta. Oživila je zopet med mladino težnja po izobrazbi in omiki in tako se je začela celiti rana, ki so jo povzročili neprijatelji ljudske prosvete. Naše ljudstvo si bo dobro zapomnilo tiste, ki so mu hoteli uničiti njegove prosvetne zaklade, ki jih je zbralo organizirano izobraževalno delo preteklega dobe. Nikdar ne bomo pozabili, da so sovražniki naše krščanske in narodne prosvete, ki se imenujejo naprednjakarje in svobodomislece, prišli iz vrst

bivše demokratske in bivše kmetijske stranke.

Ko to poudarjamo, se moramo obenem zavedati, da je naša dolžnost rešiti našo kmečko mladino iz mreže takozvanih svobodomiselnih in naprednih prosvetnih organizacij, v katero so jih zapletli protivniki katoliške prosvete. Tovariška je ta dolžnost. Popeljimo slovenske kmečke fante in dekleta iz gostiln, kjer se izobrazujejo z vinom in plesom, v naše katoliške prosvetne dome. Tam so jim na razpolago sredstva prave izobrazbe, pa tudi prave zabave, po kateri človeka ne boli glava. Ne obsojamo zapeljancev, rešimo jih iz rok zapeljivalcev. Ko bo vsa kmečka mladina zbrana v naših družtvih, bo tudi prenehala med mladino tista surovost, v katero je padel znaten njen del.

Bral sem v »Slov. gospodarju«, da se naši nasprotniki po svojih listih kaj radi zgražajo nad posurovelostjo podeželske mladine, nad pretepaštvom itd. Tudi mi take žalostne pojave obsojamo. Ne moremo pa dovoliti, da takšne posurovele in pretepaške elemente podtikajo našemu mladinskemu pokretu. Ne, niso naši. To so sinovi njihovega naprednjaškega in svobodomiselnega duha. Ko bi bili naši, ko bi stali v vrstah dejavnih katoličanov, bi dobro vedeli, da morajo sebe premagovati, da ne smejo ne preklinjati, ne klatati, ne se pretepati. Ker jim je gostilna ljubša kot naš prosvetni dom, se ne morejo otestiti pokvarjenih tovarišev, vedno bolj jih obvladuje duh posurovelosti in pretepaštva. Zato pa slovenska kmečka mladina, vsa v naše prosvetne organizacije! Naj bi božje Dete, ki je s svojim prihodom luč prineslo na svet, bogato blagoslovilo velevažno delo, ki se vrši v naših prosvetnih domovih!

★

Ptuj. Marijina dekliška družba pri očetih minoritih v Ptujju je priredila v nedeljo dne

DRUŠTVENE VESTI

Božje Dete naj blagoslovi našo prosveto!

(Piše T. Č., Šmarje pri Jelšah.)

Zjasnili so se naši obrazi, ko je bila zopet osvobodjena naša katoliška pro-

za njim. V takih slučajih so mu gomazeli ledeni mravljinici po hrbtu in od strahu ni upal, da bi se bil ozrl.

Skovik sove? Da, njegova pamet bi ga bila rada prepričala ter uverila, da gre za krik sove, a on sam je vedel bolje in tudi čutil. Ni bil naravni glas ptice in temnega gozda, ampak smrtni stok tovariša, kakor ga je slišal, ko mu je sunil nož v hrbet in je brizgnila temna kri v njegovo zločinsko roko!

Gruber se je spominjal prav na rahlo, da je bil Takini že enkrat pri njem v noči ali na večer ter mu je ponudil hrane. Nekaj je zavžil od ponujenega okrepčila in je nato zaspal še precej mirno. Tudi sedaj je nekaj jedel in je pokazal Indijancu, ki ni razumel angleščine, naj postavi ostanek na ognjišče. Preveč oslavljeni želodec se je protivil, da bi bil pospravil kaj več od ponujenega.

Franc se je počutil kakor v napol omotici. Ne toliko radi neizmernih naporov minulih tednov, kajti tem se je bilo jekleno telo privadilo, ampak veliko bolj radi tega, ker je sedaj on, ki je prebil tedne in tedne zunaj na prostem, zopet eno noč

prespal v zaprtem prostoru in pod streho. Zrak v zmerno ogreti izbi je bil neprijetno vlažen ter dušeč.

Pometal je s sebe kože ter odeje in se pognal z ležišča. Najbolj ga je plašila trenutna negotovost, če mu niso zmrznile noge. Že zvečer se mu je zdelo, da niso več njegove. Ko jih je po spanju postavil na tla, so ga sicer bolele, vendar se je pretakala po njih kri, kakor bi gomazelo na tisoče mravelj. Najhujše ga torej ni doletelo. Da ni bil ob noge, se je imel zahvaliti samo dejstvu, ker se je tudi v najhujšem zimskem vremenu mudil čisto na prostem. Ako bi bil prebil noči pod šotorom ali pod kako drugo streho, bi bile noge brezpoznojno zgubljene. Je bil itak čudež, da se to ni zgodilo.

Po tej ugotovitvi je bil mirnejši, četudi je še bil zelo oslavljen vsled gladovanja ter naporov, kojih posledice je začel prav občutiti šele po par urah nemotenega nočnega miru. Za postrežbo mu poslanega Indijanca je poslal z naročilom, naj mu prinese v kočuro ostanek opreme, katero je bil ostavil pri poglavarju, predno sta odrinila s tovarišem po zlato. Čutil je potrebo, v kolikor so

ruskega carskega dvora z abesinskim izdobe omenjenega Hannabala. Znano je tudi, da se je Tekla Havariate, sedajni zastopnik Abesinije v Ženevi in pred kratkem zastopnik neguša v Parizu, vojaško vezbal v Rusiji.

Lepa abesinska zmaga.

Na južnem bojišču so dosegli Abesinci lepo zmago nad močnim oddelkom italijanskega generala Graziani. Zmagovitim abesinskim oddelkom je poveljeval že večkrat omenjeni preizkušeni general Vehibpaša. Italijani so najprej bombardirali iz zraka abesinske postojanke in so bili prepričani, da so se Abe-

15. decembra lepo in dobro uspelo proslavo Brezmadežne. Spored je bil lep in dobro izveden. Dekliški otroški zbor je krasno zapel venček narodnih pesmi pod spremstvom ter vodstvom svojega pevovodje. Kot druga točka je bil govor gđe. Lojzke Horvatičeve, ki je v lepem in navdušenem govoru razpravljala o dolžnostih kongregantke in dolžnostih katoličanke v današnji dobi v okviru KA. Kot tretja točka je bila igrana igra Salomon-Vovkova: »Vrata«. Vsi igralci so storili svojo dolžnost in tako povzdignili to lepo proslavo v čast Brezmadežne do viška. Mestno gledališče je bilo nabito polno z okoliškimi ljudmi, kjer je bila proslava ob treh popoldne.

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Po daljšem molku lahko vendar poročamo razveseljivejši vesti. Dne 1. decembra je naše Katoliško prosvetno društvo s svojim občinim zborom združilo lepo Slomšekovo proslavo in spomin izseljencem, našim bratom in sestram v tujini. Šolska mladež je prav lepo izvedla točke od »mladih vojakov« pa do ganljive sklepne »molitve«. Upamo, da bo začelo prosvetno društvo z živahnim delom tako v odsekih kakor z nastopi: vsi dobni in razumni naj se mu pridružijo! — Veselo iznenadenje nam je v nedeljo dne 15. decembra pripravila celokupna Marijina družina s proslavo Brezmadežne. Ob času, ko se navadno začne večernice, se je pričela ta prireditev v dvorani z zborna molitvijo in deklamacijami, tem pa je sledila duhovna igra »Izvoljena devica« s prelepo vsebino. In za lep sklep smo šli vsi v cerkev k litanijam in blagoslovu. Te proslave je Marijina družina zares lahko vesela! Le še večkrat kaj podobnega, da se marijanski duh v naši mladeži vedno bolj poglobi!

Strah ima velike oči

Če koga slišimo kašljati, se kaj rada priplazi iz naše podzavesti misel: »Jetiko ima!«, čeprav še ne pomeni vsak kašelj jetike. Jasno pa pričča, da nekaj ni v redu v grlu, sapniku ali v pljučah. Zato je treba biti na oprezu! Naši predniki so nabirali smrekove vršičke, pa so se z njimi zdravili. Nam pa to ni več potrebno. »Smreka« bonboni, ki ublažujejo vsak kašelj in hripavost, zrahljajo katar in olajšajo izločanja sluzi, so sestavljeni namreč iz smrekovega ekstrakta in drugih preizkušenih domačih zdravil. Dobe se v vsaki lekarni v zavitkih po Din 4.— in Din 6.—.

Pišce. Slomšekovo proslavo smo na lep in dostojen način obhajali v nedeljo dne 15. dec. Saj se vidi, kako naše verno ljudstvo hrepeni, da bi služabnika božjega kmalu tudi na oltarju častilo in tako imelo tudi javnega priprošnjika v nebesih. Dal Bog, da bi se to že kmalu zgodilo! — Letos se zopet vrši pri nas kmetijsko-nadaljevalni tečaj. Kolikega pomena je to za kmečko mladino, dokazuje že lepa udeležba pri zadnjem tečaju. Upamo in želimo prav iz srca, da bi imel tečaj obilo uspeha. Zanimivo pri vsem je pa to, da se sedaj zopet lahko poučuje nauk o krščanskem življenju v okvirju tečaja, kar se pod JNS režimom ni smelo.

*

Društva uredite knjižnico! Najbolje je urejena, ako imate dovolj dobrih knjig. Obrnite se na naše knjigarne, radevolje vam bomo šli do skrajnosti na roke za dobavo knjig. Najbolj uspevajo knjižnice, ki imajo celotno zbirko Karl Mayevih romanov. Ne pozabite pred zimo nakupiti knjig v Cirilovih knjigarnah v Mariboru in Ptuj.

—

skrban član družine, izvežban v lesni trgovini, a sedaj ga ni več! Vse žaluje, dragi Fric, za Teboj in Ti želi večno veselje, kakor tudi, da se nekda vidimo v nebeški domovini!

Št. Peter pri Mariboru. V Rupertah v naši župniji je umrla dne 14. decembra posestnica gospa Gornik Terezija, stara 75 let. Naj v miru počiva!

Limbuš pri Mariboru. Marijina družba limbuške fare je nepričakovano in nenadno izgubila vrlo, pridno in pošteno članico Marijo Krušič, služkinjo pri g. Antonu Nekoviču, šolskemu upravitelju v pokoju na Laznici pri Limbušu. Pokojnica, ki je bila šele v 19. letu starosti, je po pardnevni bolezni na hitri pljučnici podlegla v kljub zdravniški pomoči in domači negi težki bolezni. Rojena in krščena je bila pokojnica na Pristavi v srezu Šmarje pri Jelšah. Bila je vzorno dekle, poštena, pridna ter v svoji službi izredno priljubljena. Na njenem zadnjem potu na limbuški mirodvor so jo nosile njene sestre Marijine družbe ob prelepi udeležbi domačih, sorodnikov, Lazničanov in drugih. Ob odprtem grobu polnem cvetja, katero je rajna tako iskreno ljubila, se je v imenu vseh navzočih, zlasti Marijine družbe, v prelepih besedah poslovil vlč. g. župnik Andrej Bračič, želeč vrli Mimiki, vzorni članici Marijine družbe v naročju Marijinem večni mir in pokoj. Sveti naj ji večna luč!

Sv. Trojica v Halozah. V Gruškovju je dne 19. t. m. umrl veleposestnik Jakob Šega, brat župana občine Podlehnik. Bolehal je že več mesecev na jetiki, kateri je podlegel, star komaj 34 let. Zapušča vdovo brez otrok. — V soboto smo pokopali Jakoba Vidovič, posestnika iz Gruškovja. Bil je vojni invalid; na posledicah bolezni in ran, ki jih je dobil v svetovni vojni, je umrl. Zapušča vdovo in 7 nepreskrbljenih otrok. Miroljubnega moža so vsi spoštovali in radi imeli!

Pom'kva ob južni žel. Dne 10. decembra smo pokopali blago krščansko mater Marijo Dobrajc, ugledno posestnico v Cecinjem. Umrla je v celjski bolnici po dvojni operaciji in silnih bolečinah. Na zadnji poti jo je spremljala velika množica sorodnikov in znancev iz štirih župnij. Zapustila je žalujočemu možu štiri nepreskrbljene otroke, katerih najstarejši ima

Odprta noč in dan so groba vrata.

Remšnik. V soboto pred adventom smo obhajali žalostno slovesnost. Frica Kolečnika smo djali v grob. Komaj 21 let je bival med

nam, resen, delaven, izobražen, a nenadoma mu je neizprosna jetika prerezala nit življenja. Bil je glavna opora že priletnemu očetu,

sinci umaknili iz postojank, predno je bil izvršen zračni napad. Italijanske čete so kar brezskrbno prodirale za tanki. V bližini Negalijskega jezera pa so se nenadoma pojavili močni abesinski oddelki, ki so napadli 3000 mož broječo italijansko skupino od vseh strani. Italijani so bili obkoljeni in vnel se je boj za življenje in smrt. Abesinci so zaplenili vse tanke, 13 oklopnih avtomobilov, mnogo strojne, navadnih pušk, streliva in so sestrelili veliko sovražno bombno letalo. Italijane so pobili do zadnjega. Le par sto mož italijanskih čet, domačinov iz Somalijske, ki so takoj po napadu Abesincev prešli

mu dovoljevala sredstva, se spremenili v človeku podobno bitje.

Ko je zapustil sluga bajto, je opazil Franc, da je bilo že zelo pozno v jutro, kajti sneg je pošiljal k njemu v izbo odsev medle dnevne luči.

Ogledal se je po koči. Bila je opremljena za silo in najbrž določena kot prenočišče za tujce, ki so bili slučajno primorani mimo naselbine.

Po vrnitvi sluga se je lotil Nemec obnove svoje zunanosti. Kup zlatih zrn, s katerimi si je bil natrpal žepe ob pobegu iz zlate soteske, je bil skopnel med vrnitvijo za polovico. Nikakor ni smel tvegati, da bi bil preplaval ono nevarno ožino gorske reke, kjer sta bila s tovarišem ob tovrne konje, s tolikim zlatom po žepih. Po daljšem oklevanju je zakopal odloženo zlato na gotovem mestu, kjer ga bo zopet dvignil, kakor hitro se bo povrnil po temeljitejši pripravi v zlato sotesko.

Zaloga obleke, katero je bil pustil pri poglavarjevih, ni bila velika; na noben način bi pa ne bil segel po kosu oblačila, ki je bilo last umorjenega tovariša! Za silo je zadostovala lastna oble-

ka, za katero je zamenjal capje, v katerem se je bil vrnil.

Z veliko težavo se je še obril ter se vrgel na ležišče, da bi si še nekoliko bolj odpočil noge in premislil, kaj bi mu bilo storiti za bodočnost.

Pri razmotrivanju: kaj in kako bo za naprej, ga je zmotil nenaden vstop glavarjeve hčerke.

Ko je zagledala Ihasa upadla lica in iz globin le medlo se svetlikujuče oči, jo je spreletel strah. S silo je potlačila ter premagala bojazen in se je približala ležišču z besedami:

»Oče mi je zaupal, da si se vrnil. Si našel sotesko?«

Gruber je pokimal. Imel je za bolj umestno nemo pokimavanje v očigled vprašanjem, ki so še morala slediti.

»Imaš zlato?«

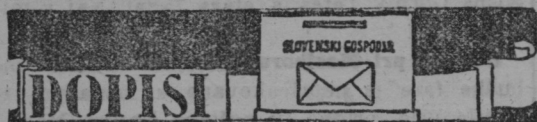
Franc je samo pokimal.

»Kje je ostal Lavison?« je vpraševala naprej in iz njenega glasu je donelo nekaj kakor strah, da pač ni vse v redu. Obraz moža pred njo je zgledal tako čudno in ni razodeval zmagoslavnega iz-

18 let, najmlajši 4 leta. Bog tolaži težko prizadeto Dobrajčev družino, umrli materi pa daj večni mir!

Ratanska vas pri Rogaški Slatini. V cvetu življenja je zapustil svet znani in spoštovani

Anton Plevčak v starosti 77 let. Zapustil je žalujočo mlado ženo, svoje dobre starše, dva brata in tri sestre. Ohranimo ga v hvaležnem spominu! Žalujočim sorodnikom iskreno sožalje!

Remšnik. Razgledni stolp kliče vsem, ki so mu pripomogli k življenju, srčni: Bog povrni, prosi pa tudi, da ga podpirate tako dolgo, da se utrdi, to je, da plača dolgove! Ne pozabite na sv. Pankracija in razgledni stolp!

Št. Peter pri Mariboru. Zahteva po odcepitvi občine Št. Peter od sedanje občine Košaki še nekaterim vedno ne da miru. Veliko skrbi dela ta zahteva tudi občinskemu odboru občine Košaki, ki je o tej zahtevi sklepal preteklo nedeljo, ko je bila ta zadeva na dnevnem redu. Naša zahteva temelji na gospodarskem in šolskem stališču. Okoliš občine se naj ujema s okolišem župnije. Zadeva se že po krivdi občine Košaki zavlačuje pet mesecev in vse se poskuša, da bi zahteva šentpeterčanov ostala brezuspešna. Upamo pa, da bo sedaj oblast napravila konec temu.

Št. Peter pri Mariboru. Zahteva po zopetni upostavitvi samostojne občine Št. Peter nekaterim pač ne da miru. Znašla se je družbica, ki nikogar ne predstavlja in ničesar ne pomeni, ki pobira podpise proti zahtevi velike večine šentpeterčanov po samostojni občini in ta dosedanja občina Košaki. Bodi povedano vsem, da je samostojna občina Št. Peter gotova stvar in da bo ves trud nasprotnikov samostojne občine šentpeterske zaman. — Shod JRZ, ki bi se naj bil vršil preteklo nedeljo, je preložen na poznejši čas, kar bo pravočasno razglašeno.

Št. Peter pri Mariboru. Mohorjeve knjige so že došle. Skrbeti pa moramo, da se število Mohorjanov za prihodnje leto še pomnoži. — Ker se bliža Novo leto, bo treba obnoviti naročnino za naše liste in nabirati nove naročnike. Vsaka hiša in družina mora biti naročena na »Slovenskega gospodarja«. Kar pripravite tiste dinarje za naročnino!

Hajdina. Naša župnija, ki šteje 4000 duš, ima dve občini: Breg in Slovenja vas. Svoj čas se je mnogo govorilo, da bo prišlo do združitve obeh imenovanih občin, a sedaj bo treba počakati, kako se bo razvijal Ptuj, ki je v odvetniku g. dr. Remcu dobil novega župana. Brežani se še vedno branijo mesta in bi kar najrajši ostali samostojni. Življenje se je za spoznanje olajšalo, ker se je mogel vnovčiti poljski pridelek, zlasti krompir, a v splošnem je ostalo pri starem, to je, pri tarkanju in potrpljenju. — Prosvetno gibanje gre svojo pot, pri čemur se posebno odlikuje Dekliška zveza. Tudi življenje s Cerkvijo se utrjuje, saj ima naša fara kar tri gg. kaplane, patre kapucine iz Ptuja, ki ob vsakem vremenu prihajajo na pomoč. Tudi učiteljstvo bodi zahvaljeno, zlasti gospa Sancinova, da našo šolsko mladino tako vztrajno vadi v lepem petju nabožnih in narodnih pesmic. Tako bo po skupnem prizadevanju in v složnosti med starši ter vzgojitelji mladi naš rod lepšo bodočnost doživel in jo v srcu užival.

Sv. Trojica v Halozah. Miklavž je odšel, a parklji so ostali po Halozah in obiskujejo kleti in kurje hleve. Tudi druge reči niso varne pred njimi. Orožniki pridno zasledujejo haloške parklne, ki bodo dobili v Ptuj »pod belo zastavo« primeren hladen kotiček.

Št. Vid nad Valdekom. Podružna verkev sv. Ruperta je dobila nov prelit zvon, ki je bil slovesno blagoslovljen od domačega g. župnika dne 17. novembra t. l. Takrat je bila velika slovesnost pri Sv. Rupertu. Kumovala sta zvonu cerkvena ključarja ondotne cerkve Jožef Meh, po domače Legner, in Jožef Obermut, po domače Krežan. Da se je slovesnost lepo obnesla, gre hvala in zahvala obema. Stari zvon je bil zavarovan pri Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani, pa ga je ista na lastne stroške dala preliti pri zvonarni Bühl v Mariboru. Zvon lepo poje in je v veselje tukajšnjim župljanom. Župna cerkev dobi v kratkem novo obhajilno mizo, ki je nujno potrebna.

Dobri župljani so zato navdušeni, ker vedo, kdor za cerkev kaj da, Bogu na obresti posodi. — V dnevih 11., 12. in 13. januarja 1936 je pri nas tridnevna v čast presv. Srcu Jezusovemu in Marijinemu.

Šoštanj. Nedavno je v krogu svoje družine v Šoštanju obhajal 70letnico svojega življenjskega dela zaslužni in blagi g. Martin Trobina, oče ljutomerskega g. kaplana. Ko obstojimo ob življenjski dobi zaslužnih mož, se spominjamo obenem tudi njih del in zaslug, ki so jih položili kot žrtve Bogu, domovini in družini. Skrito, a bogato delo, ki ga je vršil jubilar, so vzgleden kašipot številnim sovrstnikom. Rojen leta 1865 v Prelogah pri Šoštanju, se je že kot mlad fant udejstvoval v katoliških društvih. Pozneje je stopil v državno finančno službo, v kateri je ostal ves čas do prevrata, ko je stopil v zaslužni pokoj. Številne žrtve, ki jih je položil g. jubilar na oltar domovine, ker je bil vedno zvest sin slovenske katoliške matere, so pričr neomajne značajnosti. Zvesto je služil ves čas Bogu in domovini, deloval vedno za njen blagor, saj je bil med drugim že pred svetovno vojno dolgo časa član Slovenskega pevskega društva v Trstu. Že več let pred svetovno vojno in do danes nepretrgoma je bil naročnik našega »Slovenskega gospodarja« in mnogih drugih katoliških časopisov. Veliko njegovo delo se kaže tudi v vzgoji otrok, ki jih je skupno z nepozabno gospo soprogo tako lepo vzgojil. Ob 70letnici njegovega rojstva mu častitamo za častne življenjske zasluge in mi želimo še prav mnogih in veselih let!

Vojnik. Ko se je pričela graditi cesta Vojnik—Šmartno, je pri delu bilo zaposlenih nekaj najpotrebnejših delavcev, še mnogo več pa jih ni prišlo v poštev. To je bilo posebno po volitvah 5. maja, ko je tudi v cestnem odboru odločevala JNS stranka. Radi pomanjkanja denarja se je pozneje z delom prekinilo in mnogi so bili še ob ta košček kruha. Vsled zime in neugodnega vremena se tudi sedaj delo ne more nadaljevati, pač pa upamo, da se bo vsaj v spomladi začelo z rednim delom. Sedanja vlada ima smisel za revnega delavca, ki naj dobi delo in zaslužek. Na tak način bomo v resnici pregazili te slabe čase in trdno upajoč na boljše šli bližnji bodočnosti nasproti.

raza, katerega bi morala pričakovati na onem, ki je odkril po tolikih težavah — zaklad.

Slednje vprašanje je bilo ono, katerega se je bal Gruber najbolj. Znal je, da se ga bo dotaknilo, saj je itak moralo priti in se je tudi nanj pripravil. Ko je pa veljalo sedaj njemu, je odmevalo od njegovega ušesa, kakor nekoč strašni glas z neba: »Kaj, kje je tvoj brat Abel?« Ni se mogel zbrati toliko, da bi bil odgovoril, kakor starozakonski morilec: »Mar li naj jaz čuvam brata?«

Molčal je, njegove ustnice so se tresle, govoriti pa ni mogel. Tudi ni bilo treba. Strahopetni izraz njegovih vodenih oči, ki je sličil onemu psa, ki se boji biča, ji je povedal več nego dovolj. Dekle je obrnilo obraz od njega in se zagledalo v na ognjišču plameneči ogenj, ki je razsvitljeval za silo izbo, kakor bi se bala, da bi ne odkrivala še naprej grozne istine z obraza — morilca — — —

Naenkrat se je zopet zavedla, zbrala vse svoje moči, odprla na stežaj duri koče, pokazala z desnico na ležišče in zaklicala pred vrati zbranim:

»Proklet bodi morilec rešitelja moje matere! Radi zlata je umoril tovariša! Izročite ga roki pra-

vica in naj se izpolni nad njim prokletstvo, ki se drži od pamtiveka zaklada v zlati soteski!«

Ihasa je ostavila bajto, v katero so stopili beli možje v uniformah kanadske policije.

Po tednih vožnje na saneh in po železnici v spremstvu stražnikov vidimo morilca Franca Gruberja na zatožni klopi pred poroto v kanadski prestolici v Ottawi. Pozvan od predsednika, naj pove nekaj v svoj zagovor, je podal obširno poročilo, kaj mu je bil Lavison in kako ga je takorekoč prisilil od samega zloдея mu vcepljeni pohlep po zlatu k umoru najboljšega tovariša in prijatelja.

Obtoženi je končal povest o doživljajih po divjinah Kanade z besedami:

»... in bilo je rdečkasto, zlato namreč. Rdeče liki zmrznjene kaplje krvi je počivalo med prodcem gorskega potoka. Cele množine zlata — zrna velika kakor lešniki. Ob robih potoka in ob stenah soteske so lazile zelene majhne kače — čuvarice zlata. V svojih rokah sem ga držal in skozi prste sem ga spuščal, da je kapljalo kakor kri — — —

na abesinsko stran, je ostalo pri življenju. Z opisano zmago so preprečili Abesinci ofenzivo generala Grazianija, s katero je hotel Italijane proslaviti, še predno bi prišlo do mirovnih pogajanj.

Italijani so bili tepeni tudi na severu.

Na severnem bojišču je uspelo 3000 mož močnemu abesinskemu oddelku, da je prekorail reko Takaze. Napadel je prvo utrjeno italijansko bojno črto. Na napad so odgovorili Italijani v prvih trenutkih s strojnica-mi. Abesinskemu srđitemu navalu niso bili kos, so se spustili v neurejen beg in Abesinci so jih zasledovali 20 km daleč. Zgube Italijanov na pobegu

Ljubečna-Šmiklavž pri Celju. Ljubečna se vedno bolj modernizira. Zadnja novost so novopostavljeni drogi za električno napeljavo. In ni več daleč dan, ko bomo odnesli smrdljive petrolejke na podstrešje, po naših izbah pa bo zasvetila srebrnočista električna luč. In vsa druga opravila: mlatev, mlenje sadja, likanje perila, vse bomo lahko delali z elektriko in morda še kdo iznajde električno žlico! Druga zadeva pa, ki ni prav nič moderna, je cesta, ki pelje iz naše vasi proti Šmiklavžu, Pristavi in drugim krajem. Ta cesta je v tako slabem stanju, da zležeš komaj s praznim vozom iz mlak.

Grize pri Celju. Grižani smo bili odlikovani s tem, da smo dobili banovinskega svetnika v osebi g. Ludvika Kudra. Želimo mu, da bi storil dosti dobrega v prid celjskega okraja, za katerega je postavljen kot banski svetnik.

Sv. Peter na Medvedovem selu. Na Miklavževu so imeli naši otroci veliko veselje, ker jih je obiskal Miklavž v šoli. Šel je v spremstvu parklja v vse razrede, da se je prepričal, kako se vedejo, učijo in molijo. Vsem je dajal lepe nauke, hvalil in grajal, kakor je pač bilo potrebno, vse je tudi obdaroval s slaščicami in z drugimi rečmi. Zasluge za to lepo prireditve ima učiteljsvo, zlasti še gđc. Mina, ker brez njihovega dovoljenja in prizadevanja bi Miklavž ne bil prišel in bi ne mogel nad 200 otrok obdarovati. Otroci bodo Miklavžu in dobrotnikom hvaležni.

Kostrivnica pod Bočem. Na prvo adventno nedeljo t. l. je minulo 15 let, ko smo dobili sedanjega vlč. g. župnika Janka Slaviča. V teh zadnjih 15 letih se je pri nas marsikaj obrnilo na boljše po zaslugi g. župnika. Ob njegovi 15-letnici kličemo: Bog nam ohrani našega jubilarja zdravega in čilega do nadaljnjih jubilejev. Na praznik Brezmadežnega spočetja mu je Marijina družba fantov in deklet iskreno častila k 15letnici župnikovanja in mu je podarila podobo dobrega pastirja ter svoto za odkup dveh poganskih otrok.

Zagreško pismence. Zdaj se pa res že dolgo nismo oglasili zagrebški Slovenci v »Slovenskem gospodarju«. Ne zamerite, vedno nekaj pride, za božične praznike pa moramo vendar povedati, da še živimo in prav vneto delamo. Od meseca septembra sem smo imeli že tri

gledališke igre (»Domen«, »Boter Martin« in »Mala pevka«) in več prosvetnih večerov z zanimivimi slikami in predavanji. Priredili smo že tudi dva družabna večera, od katerih je bil eden Miklavžev večer. Enako smo se spomnili svoje domovine na izseljensko nedeljo. Za Silvestrov večer zopet pripravljamo Slomškovo društvo zabaven večer, da bomo v domači družbi pričakali novo leto 1936. Vsem bralcem »Slovenskega gospodarja« pa želimo vsi zagrebški Slovenci srečno novo leto!

Peter Rešetar rešetari.

Prihodnje leto bo prestopno leto in se tako imenuje zato, ker bodo državni uradniki prestopili iz JNS v JRZ.

Premakljivi prazniki bodo: Ob preimenovanju učiteljstva, ob preimenovanju občin, ob zborih posameznih strank, ker se ob teh prilikah vršijo velika premikanja.

JNS v letu 1936 ne bo mogla zaradi opešnosti več na Pohorje, morda zleze še na »pen, zionisten-glečer« v mariborskem parku.

Glas naroda v letu 1936 bo prišel pri slobodnih volitvah do veljave, dočim za »Glas naroda« ni gotovo, če ga bo kdo poslušal.

Vrnitev denarja. Vsi, ki so svoj čas denar spravili čez mejo na varno, ga bodo z enako vnemo zopet šmuglali nazaj v državo. (Za to prerokovanje ne dam nobenega jamstva!)

Jugoslavija pride v Evropo, ker bo zopet imela evropske volitve.

Hrvatje bodo v letu 1936 priznali slovensko vprašanje, Srbi hrvaško vprašanje, Slovenci bomo pa obema dali odgovor.

Vreme bo v splošnem jasno, samo nad JNS bo stalno oblačno nebo.

Gospodarski položaj: Kmet se bo naveličal dosedanjega trgovskega poslovanja, ko je moral še dražje kupovati, zato pa še ceneje prodajati. Davkarije bodo prišle do spoznanja, da njihovo ime pride od dajati in ne od daviti!

Vojna ali mir? Če bodo v letu 1936 imele tovarne za bojno orožje še dovolj šmira, potem še ne bo mira!

Nekaj o zgodovini tobaka.

O tobaku se je že zelo mnogo pisalo in to pod najrazličnejšimi vidiki. Že v šoli so nas učili, da kajenje škoduje zdravju; nekateri niso verjeli ter so se po »srečno prestani izkušnji«, o katere neposrednih posledicah ne bom razpravljaj, kajenja le oprijeli.

Hočem pa podati le nekaj zgodovinskih črtic, po katerih bo čitatelj mogel spoznati, kako si je tobak po »vztrajni borbi« končno vendarle priboril mesto v evropskih deželah in to med prav vsemi sloji.

Tobaka (Nicotiana L.) je okoli 40 vrst, katerih domovina je — z malimi izjemami rastočih v Juž. Aziji in Avstraliji — Amerika.

Zato ni čuda, če je z odkritjem Novega Sveta v zvezi tudi pojav tobaka pri nas. Že Kolumb je l. 1492. našel pri prebivalcih otoka Guanahani običaj, kaditi tobak v obliki cilindričnih zavojev, imenovanih tabacos. Po nekem drugem sporočilu pa naj bi ime tobak izviralo od otoka Tabago, ali pa od province Tabako v Osrednji Ameriki.

Tudi na Haitih, Yukatanu in Mehiki je bila že pred prihodom Evropejcev uporaba tobaka znana, medtem ko v juž. Ameriki ne.

Pri Indijancih severne Amerike je bila ta razvada že zelo stara, kot to dokazujejo najdenine starinskih pip.

V Evropo pride tobak v 16. stoletju in sicer sprva le kot lepotna rastlina, kasneje pa jo uporabljajo tudi v zdravilne svrhe.

Francijo seznanil z njo Jean Nicot (l. 1560), po katerem dobi latinsko ime »Nicotiana« (Nikotin!). Že za Ludovika XIII. se uporablja v Franciji njuhalni tobak.

L. 1565. prinese iz Francije tobakovo rastlino v Nemčijo Adolf Occo, mestni fizik iz Augsburga.

Tudi Italiji je koncem 16. stol. posredovala tobak Francija. V Rimu sa-

so prav znatne. Na se-
veru obstoja resna ne-
varnost, da bodo zade-
li Abesinci Italijane v
bok ob reki Takaze in
v tem slučaju bo nji-
hovo severno krilo ob-
koljeno ter razbito.

Previdnost abesinskega vojnega sveta.

Iz krogov, ki so abesinskemu cesarju prav blizu, prihajajo vesti, da je cesar svojim poveljnikom dal najstrožje povelje, da se ne smejo spuščati z Italijani v boje, ampak se morajo umikati, ne oziraje se na zapuščeno ozemlje. Abesinski vojni svet je skrajno previden v izvolitvi onih krajev, kateri so izbrani za bodoča bojišča. Radi tega tudi nikdo ne ve, kje se zbira abesinske čete.

In izpolnilo se je nad menoj strašno in pre-rokovano mi prokletstvo.

Smejal sem se, na tistem sem se posmihal, ko mi je zagotavljal stari, babjeverni medicinar Sioux plemena, da prebivajo zli duhovi v soteski in prokletstvo zadene vsakega, ki si nagrabi tamkaj zlata. Seveda, na nek način je že imel prav, da se drži zlata prokletstvo. Zlahtna kovina sama na sebi je nedolžna. Prokletstvo prihaja iz srca človeka. Človek je napravil ter proglasil zlato za boga, a v istini je postalo — hudič! Radi zlata so davili narodi eden drugega, so postali možje lopovi ter zločinci in ženske vlačuge. To je bilo njegovo prokletstvo, a ne ono drugo, o katerem je govoril stari medicinar, ki bi se naj držalo ter oklepalo zlatih zrn v gorski soteski, kakor da bi bila ta zrna nekaj živega in ne mrtva kovina.

In jaz sem se smejal!

Ko je pa curljalo zlato v zrnih skozi moje prste kakor zmrznjena kri, me je zgrabilo ono drugo prokletstvo! In majhne zelene kače so videle ter bile priče, ko se je polastilo prokletstvo moje pameti, in so mi mežikale zasmejljivo s svojimi strahotnimi očmi!

Prokleti oni trenutki, ko sem se rogal staremu indijanskemu medicinaru! Proketo, ti revno zlato, ki trpinčiš sedaj na smrt moje telo, ko si mi že umorilo dušo — — —

Porota je poslušala z največjo napetostjo celo povest in ji verovala. Porotniki so bili vsi prepričani, da je ravnal Franc Gruber v zlati soteski pod pritiskom prerokovanega prokletstva v duševni zmedenosti in neodgovornosti. Glasovali so za njegovo nekrivdo in oprostitev. Ko je čul obtoženi, da ljudsko sodišče ne tirja njegove glave, ampak mu podarja za zavratni umor tovariša in prijatelja — prostost, se je zgrudil od presenečenja — mrtev, zadet od srčne kapi!

Katoliška mladina vseh šol — čitaj

„Nedeljo“!

Bodi zavedno-katoliška že v svojih nežnih mladih letih!

mem je bila že v 40 letih 16. stol. uporaba njuhalnega tobaka po Špancih tako razširjena, da je papež Urban VIII. proti tej razvadi izdal poseben dekret, ki je ostal v veljavi skoro 100 let! Vendar je uporaba njuhalnega tobaka tako zelo narasla, da so n. pr. Benetke že l. 1657. dale proizvodnjo in prodajo tovrstnega tobaka v zakup, kar je prineslo državi okrog 40.000 dukatov!

Kajenje pa so nekako sredi 16. stol. zanesli prvo v Španijo mornarji na povratku iz Amerike, medtem ko so iz Virginije vrnivši se kolonisti (l. 1586.) naučili kaditi — Angleže; angleški vojaki — najemniki pa so zanesli kajenje za časa tridesetletne vojne v Nemčijo, in nekako istočasno začne osvajat tobak tudi Baltiške pokrajine. Sorazmerno najkasneje se je »kraljestvo nikotinovo« razširilo tudi na Turško (l. 1655.).

Vendar predno si je »žlahтна trava« tudi na evropskih tleh priborila »domovinsko pravico«, so njeni čestilci morali od strani svetne, kakor tudi duhovske gospode pretrpeti nešteto neprilik.

Omenil sem že tozadevno prepoved papeža Urbana VIII. in teologij kakor

tudi drugi moralisti 17. stoletja so v besedi in tisku napovedovali boj »hudičevemu dimu«. Sodobni angleški kralj Jakob II. je obremenil konsum tobaka s težkimi davki. — V Turčiji so prvim kadilcem zabijali pipe skozi nos, v Rusiji pa so jim še l. 1634. za kaznen rezali nosove. — Kljub temu pa se je število tobakarjev vedno večalo! Evropske vlade pa, ki so kmalu spoznale, da jim baš v tobaku ležijo ogromni finančni viri, so tobakovo kulturo in fabrikacijo začele celo pospeševati, s čimur so bili odprti novi viri v državne blagajne.

Tudi naša kraljevina ni ena med zadnjimi, kar se tiče proizvodnje tobaka (duhana). Najboljši proizvodi pri nas so v Južni Srbiji, Črni gori, Hercegovini in Dalmaciji, ki predstavljajo več kot polovico pridelka vse države. Če vzamemo v poštev dejstvo, da male površine vržejo že precejšen pridelek, in to v krajih, kjer bi druge poljske kulture spričo terensko-klimatičnih prilik ne zadostovale, oziroma ne uspevale, tedaj lahko trdimo, da so tobakovi nasadi za našega malega človeka v južnih krajih prav nič manjše-ga gospodarsko-socialnega pomena kot za naše ljudi vinske gorice.

Rdečica v obrazu. Če imamo prehudo rdečico v obrazu, so priporočljive vroče kopeli nog. V vodo denemo nekoliko gorčične moke. Za rdeče roke je najboljši glicerini. Namažemo se s njim vsak večer.

Bezgov čaj je dobro zdravilno sredstvo. Pomaga proti prehladu. Z njim dosežeš močno potenje.

Keksi. Mešaj 10 dkg sirovega masla, 2 jajci in 18 dkg sladkorja z vanilijo toliko časa, da naraste. Zamešaj kavino žličico pecilnega praška ali jedilne sode in 42 dkg moke. Testo dobro zgneti in zreži oblike.

Slike služabnika božjega škofa Antona Martina Slomškega so gotove!

Po originalu, ki ga je Tiskarna sv. Cirila dobila v svojo last, je dala napraviti slike Slomškega v štirih barvah. Delo je izredno dobro uspelo. Ker je tudi original od umetnika, ki je slikal cerkev sv. Alojzija v Mariboru, bo ta slika gotovo povsod v okras vsakemu stanovanju. Da se bodo mogli pa vsi naročiti na sliko, smo jih natisnili večjo množino in računali samo lastne stroške. Cena slike je samo 10 Din. Ker je nerodno pošiljati vsako sliko posebej, prosimo, da organizirate naročilo za to sliko za vso župnijo, ali naj vzame v roke stvar kak trgovec. Dobijo se tudi podobice barvane po 30 Din, navadne po 10 Din za 100 komadov, razglednice navadne po 0.75 in barvane po 2 Din komad. Naročila sprejema:

Tiskarna sv. Cirila, Maribor in Ptuj.

Žepni koledar Slovenskega gospodarja je izšel.

Kako naročite koledar?

Kdor ga sam naroči, naj pošlje v pismu 11 Din v znamkah (10 Din za koledar in 1 Din za poštnino).

Ceneje pa pridete, ako skupno naročite. Naši zaupniki, organizacije, društva, kdor je pač bolj pripraven, naj v kraju prevzame skupno naročilo. Tudi trgovcem se izplača imeti ta koledar v zalogi. Naročila sprejema:

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru in Ptuj

Ženski svet

Materinstvo.

(Dalje.)

Zelo važno je, da otroka pravilno negujemo in hranimo. Res je, da oboje zahteva precej paznje, ki pa jo mati dostikrat bolj posveča kuhinji, hlevu ali njivi, kakor pa svojemu otroku. In takšni majhni siromakci, prepuščeni sami sebi, se pač ne morejo tako razvijati, kakor se lahko skrbno negovani otroci. O, saj je dosti zdravega in krepkega naraščaja po naših kmečkih domovih! A če pogledamo tista zdrava, rdeča ličeca, jasne oči, snažna, čeprav preprosta in zašta oblačila, nam je povsem jasno, da se skriva za vsem tem skrbna in pridna materina roka.

Poglavitno sredstvo za vzdrževanje snage pri otroku je voda. S to pa ni treba nikjer varčevati. Privoščimo jo otroku čim pogosteje! V prvem letu ga moramo okopati večkrat v tednu, a v drugem letu omejimo kopanje na 2-3krat, večje otroke pa enkrat tedensko in to je najprimernejše ob sobotah. Ne smemo si misliti, da je to bogve kakšna težava! Škaf mrzle vode, lonec vroče, oboje zlijemo v malo banjico in posadimo vanjo male umazance. Včasih se kdo zakremži, ker morda ni dovolj vaje vode. A kaj hitro se bo privadil tej zabavi in kmalu bo opazovala svoje živahne golice, ki čofotajo po vodi in se veselijo. Ko se pozabavajo, pa vzamemo kos mila in jih umijemo. Vse bi se prenesli naši kopalci, če bi le te nadležne milnice ne bilo, ki tako sili v oči in peče, če mamica ni dovolj pazljiva! A kako dobro se bodo počutili, ko jih položimo oblečene v sveže srajčke v snažno posteljo, katero je treba vsaj vsaka dva tedna preobleči.

V nedeljo zjutraj oblečemo otroke v sveže perilo in čiste obleke. Damo jim tudi žepne robce, da ne bodo brisali v rokave in predpasnike, ali pa nosili sveč pod nosom. Če jih ne moremo kupiti, pa jih naredimo iz rabljenega perila ali česa podobnega, samo da je čisto. Snažno oblečeni, umiti in počesani bodo mater in vsem, ki jih vidijo, v veselje.

Vsako jutro naj se otroci dobro umijejo. Ni dovolj, da si zmočijo roke in obraz ter ju hitro obrišejo v brisačo, kjer se potem prav lepo odtisne umazanija. Če se otrok umiva v obleki, v srajčki, zapeti do vratu in zapetja, potem pač vemo, da se umije le napol. Ako je mati preveč zaposlena, prav lahko preloži to skrb za jutranje umivanje malih starejši hčerki. Otroci naj se slečejo do pasu, umijejo naj si roke, obraz, ušesa, vrat in prsa z milom in svežo vodo. Brisače, v katere naj se brišejo samo otroci, ne pa vsi člani družine s hlapcem in deklo vred, sušimo na soncu ali na vetru. Sonce uniči v nji razne bolezenske kalí, ki jih ima v sebi skoro vsak človek, a veter jo prepoji s svežim duhom.

Prav vsled te zanikrne razvade, da uporabljajo vsi eno brisačo, dobijo otroci čisto kraste, gnojenje v ušesih in očeh in še mnogo drugih bolezni, ki se jih hitro nalezejo. Povsod poudarjamo, da močno zavisí naše zdravje od snage, pa se mi zdi, da gredo mnogi preko tega. Za mnoge je snaga postranska stvar. Le kadar ni drugega nujnega opravila, ji posvete nekoliko paznje.

Zlasti bi morali gledati na to, da so naši dojenčki vedno v čistem. Mokrih pleníc ne smemo samo presušiti, ampak jih moramo oprati. Dojenčka dobro zbršemo z vlažno in nato s suho krpo ter ga previjemo v sveže plenice, ne pa v stare, zamazane predpasnike, srajce itd.

Sonce, zrak, voda — to je prva zahteva naših otrok. Matere, ne odrecite jim tega in videle boste, da vam z zdravih otroških lic in iz radostnih src bo sevala hvaležnost nasproti!

Praktični nasveti.

Prašiča, ki ga nameravamo zaklati, hranimo zadnja dva dni bolj z mlekom; čreva potem veliko lažje in hitreje očistimo. V posodo, kamor strežemo kri, dajmo nekaj soli, da se ne strdi. Mešajmo jo tako dolgo, dokler se ne ohladi.

Hripavosti se iznebimo, če ggramo slano yodo. Tudi med z mlekom pomaga.

Vojna v vzhodni Afriki.

Vesti o novih zmagah Abesincev.

Angleški dopisni urad je sporočil 21. decembra svetu o ponovnih zmagah Abesincev na severu in jugu. Za Italijane porazno je poročilo, da so Abesinci pod poveljstvom rasa Sejum zavzeli na severu mesto Makale, katerega so izpraznile abesinske čete 8. novembra. Italijani so bili zelo ponosni na zasedbo te postojanke, katero so utrjevali po zavzetju šest tednov. Sedaj, po šestih tednih so se morale umakniti italijanske čete iz Makale 24 ur pred prihodom Abesincev. Italijanska bojna črta je bila zapadno od Makale predrta in je obstajala nevarnost obkolitve italijanske armade, ki je bila zbrana krog omenjenega mesta.

Prav na severu vzdolž reke Takaze in zapadno od Makale je pogнал v beg Italijane abesinski glavar Kase. Italijanske čete so se umaknile v največjem neredu in z velikimi izgubami.

Najbolj boli Abesince izguba njim svetega mesta na severu — Aksum, kjer so bili kronani abesinski cesarji. Abesinci napenajo sedaj vse sile, da bi se zopet polastili te svetinje. Kakih 50 km južno-zapadno od Aksuma se vršijo srđiti boji in so Abesinci že porazili dva močna italijanska oddelka. Zajeli so deset tankov, dva oklopna avtomobila in 28 strojnih pušk. V vse boje in umike na severu poseza italijansko letalstvo, ki meče bombe na Abesince, ki pa kljub temu drviyo naprej, ne meneč se za izgube od bomb.

Nič boljše kakor na severu se godi Italijanom pod poveljstvom generala Graziani na jugu. Poveljnik enega dela abesinskih čet na jugu ras Desla napreduje stalno in se bliža italijanski Somali. Da so Abesinci na jugu res zmagoviti, dokazuje dejstvo, da se je glavni poveljnik abesinskih čet na tej fronti, ras Nasibu, preselil s svojim štabom iz Džidžige v Dagabur, odkoder usmerja napade na umikajočo se armado generala Graziani.

Tako, kakor smo opisali prodiranje Abesincev na severu in jugu, oznanjajo svetu Angleži; Italijani pa trdijo, da ni na bojiščih nič pomembnega in da se oni branijo in uspešno odbijajo abesinske napade.

Navdušenje Abesincev.

Zmagovita prodiranja so Abesince navdušila in jih navdala z novimi upi na zmago. V abesinskih krogih pričakujejo, da bo padla Lavalova francoska vlada in bo nova pristala na poostreitev sankcij proti Italiji. Ako bo Društvo narodov prepovedalo uvoz petroleja v Italijo, se Italijani ne bodo več mogli posluževati ne letal ne tankov in ne oklopnih avtomobilov ter bi bili predani na milost in nemilost številčno močnejših Abesincev. Za primer petrolejske prepovedi bi bila Abesiniji zagotovljena popolna zmaga.

Kaj pravijo Angleži k abesinskim uspehom?

Že spodaj poročamo, da so Angleži po odstupu zunanjega ministra za poostreitev sankcij. Če bi pa Društvo narodov prepovedalo uvoz petroleja v Italijo, trdi Anglija, da bi v tem primeru prišlo do spopada med Angleži in Italijani v Sredozemskem morju. Da bi bila Anglija popolnoma varna v svojem položaju v Sredozemskem morju, je naslovila zadnje dni na Španijo, Grčijo, Jugoslavijo in Turčijo vprašanje: Ali bi bile te države pripravljene pri poostreitvi odnošajev med Anglijo in Italijo, postaviti se na stran prve? Na to vprašanje so dobili Angleži od omenjenih držav hiter odgovor in iz tega se da sklepati, da je Angliji zasigurana pomoč manjših držav.

In kaj Italijani?

V Rimu neprestano zboruje in se posvetuje veliki fašistični svet pod predsedstvom Mussolini.

nija. Kakšen je položaj na teh sejah, javnosti ni znano. Po vsakem zborovanju pač izdajo uradno obvestilo, da je veliki fašistični svet sklenil, nadaljevati vojno proti Abesiniji in da se bo Italija branila proti sankcijam.

Edino upanje Italijanov je še sedaj francoska Lavalova vlada, ki zavlačuje poostreitev kazenskih odredb proti Italiji in prikrito drži z Mussolinijem. Če pade Laval, potem se je utrjala Italiji zadnja rešilna veja. Mussolini bo gotovo poskusil vse, da obdrži naklonejnost Lavalove vlade in izvede nadaljnje korake v Parizu v svojo korist.

Po še enkratnem pregledu zgoraj povedanega moramo priznati, da je Italija v Abesiniji in pri ostalem svetu v največjih škripih, iz katerih se lahko rodi porazno zlo za Mussolinija in za fašizem.

HIŠA SMRTI.

Naslednje opisuje vojni poročevalec, ki se mudi v abesinski prestolnici v Addis Abebi takole:

»Rus, ki je mestni inženier in vrši važno službo, mi je obljubil, da mi bo pokazal hišo smrti, v kateri izvršujejo smrtno kazen.

Kako zgleda hiša smrti?

Hiša smrti leži izven Addis Abebe v smeri konjskega sejmišča, od katerega je ločena z evkaliptusovim gajem. Visok zid obdaja prostor, ki je poraščen s kakor mož visoko travo, in na sredino je postavljena majhna, čudna hiša, ki služi tako bridkemu namenu. Stavba obsega samo dva prostora. V enem privežejo na smrt obsojenega v gotovi legi na lesen oder. V drugem oddelku, katerega loči od prvega nizek zid z zastorom ali okvirjem, ki se da potegniti kvišku, so streli. V podzid za zastor so pritrjene štiri železne cevi. Skozi cevi se lahko porinejo štiri puške, katere so namerjene v eno točko — v srce obsojenega. Da je skromna oprema hiše smrti pravilna, kaže lesena tarča za lesenim odrom v prvem prostoru, na katerega navežejo smrtni kazni zapisane, ki je ravno skozi sredino preluknjana od neštetihi krogel na razdaljo 7 metrov. Skozi srce prestreljeno truplo pade na železen okvir, kateri se da poglobiti z ročajem in truplo zgine.

Človekoljubnost Abesincev.

Opisani način izvršitve smrtni kazni je gotovo bolj siguren ter bolj človekoljuben nego ameriški električni stoli in druge tozadevne iznajdbe moderne civilizacije. Pred uvedbo hiše smrti so v Abesiniji na smrt obsojene počasi razkomadili z meči in s sulicami. Nekaj posebnega pri tej smrtni napravi je že to, da služi celo zasebnim namenom.

Kakor pri nekih drugih bojovitih ter bolj divjih narodih je tudi pri Abesincih v precejšnji meri običajna krvna osveta.

Da bi bila abesinska oblast to grozno razvado odpravila s pomočjo zakonov, je bilo brez vsakega izgleda. Pametno od abesinske vlade je, da je postavila krvno osveto pod državno nadzorstvo, ne da bi prekršila ljudski običaj.

Kakor hitro so izročili morilca sodišču in ga je to obsodilo na smrt, je dano na prosto bližnjim sorodnikom umorjenega, da oni sami izvršijo smrtno kazen. Za zgoraj omenjenim lesenim zastorom odda vsak iz puške en strel, ki mora zadeti.

Pač pa so bili večkrat naboji zasebnih krvnikov tako slabi, da daje sedaj vlada državnih strelivo na razpolago.

Jugoslovan 31 let v Abesiniji.

Belgrajski list »Vreme« je prinesel razgovor carigradskega dopisnika z Jugoslovanom, ki živi že 31 let v Abesiniji in se je mudil zadnje dni

službeno v Carigradu. Gre namreč za v Boki Kotorski rojenega Štefana Bajkovič, ki je bil leta 1904 prideljen ruskemu poslanstvu v Addis Abebi in živi od tedaj neprestano v Abesiniji. Bajkovič, ki pozna abesinsko deželo in narod kakor noben drug Evropejec, bo izdal v kratkem o Abesiniji knjigo v srbohrvaščini.

Poslednje vesti.

Politične novice iz naše države.

Delna preosnova naše vlade. Dne 22. decembra sta podala ostavko g. Mirko Komnenovič, minister za telesno vzgojo in zastopnik ministra za socialno politiko ter narodno zdravje, in g. Miloš Bobič, gradbeni minister. Kraljevo namestništvo je sprejelo ostavko in je imenovalo na predlog ministrskega predsednika dr. Stojadinoviča za ministra socialne politike in zdravja in za zastopnika ministra za tel. vzgojo g. Dragišo Cvetkoviča, za gradbenega ministra pa g. Marka Kožulja, poslanca in ministra na razpoloženju. Nova ministra sta takoj prisegla in prevzela posle.

Politične novice iz drugih držav.

Novi angleški zunanji minister. Angleški kralj je podpisal ukaz, s katerim je imenovan za zunanjega ministra Anthony Eden. Novi minister se je rodil leta 1897. Končal je jezikoslovne nauke. Med vojno je bil na fronti v Franciji. Po strankarski opredeljenosti je konservativec. Po vojni je bil tajnik v raznih ministrstvih, enkrat že minister pravde in je glavni pobornik politike sankcij proti Italiji. Njegovo imenovanje za zunanjega ministra je dokaz, da bo nastopila angleška vlada odločno proti Italiji in zaščitila načela Društva narodov.

Razlastitev židovske tovarne v Nemčiji. Pokrajinski namestnik je v soglasju z vojnim ministrom odredil, da prevzame država veliko tovarno za orožje v Sulu, ki je bila doslej last židovske rodbine Simson. Rodbino Simson bodo izgnali, ker je delala protizakonite dobičke, je plačevala delavcem prenizke mezde in se ni ozirala na zdravstvene predpise.

Abesinsko vprašanje ne bode rešeno pred Novim letom. Skoro sigurno je, da ni pričakovati, da bi se lotili diplomati ali zastopniki velesil pred Novim letom novih poskusov, da bi bil sklenjen mir med Italijo in Abesinijo.

Domače vesti.

Odlikovanje. G. Pavle Zavadlal, kurtat v mariborski moški kaznilnici, je bil odlikovan z redom Jugoslovanske krone 4. razreda. Naše častitke!

Požar. V Starem logu pri Prager-skem je upepelil ogenj gospodarsko poslopje posestniku Štefanu Gličarju. Škoda 20.000 Din.

Smrtno je povozil vlak blizu kemične tovarne v Mostah pri Ljubljani 38-letnega Ivana Terčeka. Smrtno ponesrečeni je bil doma s Primorskega, je stanoval pri D. M. na Polju in zapuščal ženo.

Prežalostna posledica popivanja. Iz Bizeljskega poročajo: V sredo zvečer se je zgodil na Bizeljskem žalosten slučaj, ki ga je zakrivilo preobilno zažitje letošnjega dobrega božjega daru. Štirje fantje, med njimi Ant. Premelč, so se vračali iz vinske kleti skozi vas domov. Slišalo se je strašno preklinjanje, kakor ga pri nas še nismo slišali. Napadli so več hiš in gospodarjem grozili s smrtjo. Dejansko so napadli županovo in hoteli vdreti, grozeč županu s smrtjo. Nato so šli v trgovino g. Šulerja, istega vlekli na cesto in ga pretepli ter na glavi težko poškodovali. Občutno so poškodovali tudi gospo Frece, ki jih je prišla mirit. Pri trgovcu Šekoranju pa so razbili izložbena okna, nakar so se podali naprej in so se srečali z orožniško patruljo, katero so dejansko napadli. Orožniki so v silobrau porabili strelno orožje in padel je smrtno zadet na tla tukajšnji rojak Anton Premelč, ki ima vinotoč v Zagrebu.

Po nesreči obstreljen. Pri Sv. Urbanu pri Ptujju sta šla na lov gospodar in njegov viničar. Zalezovala sta zajca in sta stala le nekoliko eden od drugega. Nenadoma se je pojavil zajec. Gospodar je oddal strel na zajca, a je zadel po nesreči lovskega spremljevalca v hrbet. Ranjenega so spravili v bolnico v Ptuj.

Prijeta radi razpečavanja ponarejenih 20dinarskih kovancev. Orožniki so izročili v ptujске zapore neko deklino iz Vurberga, ker so našli pri njej 10 ponarejenih 20dinarskih kovancev. Prijeta pravi, da je našla potvorbe na cesti.

Kak udarec je taka smrt za staršev. Iz Cerknice na Kranjskem se je vrnil na dom na Veliki vrh Janez Mestek, čevljarški vajenec. Zvečer je zaigral v Studencu 60 Din, ki so bili mojstrolast. Zjutraj po usodepolni igri je našel oče svojega mladoletnega sina obešenega na škodnju. Za borih 60 Din v prostovoljno smrt je pač najhujši udarec za starše nepremišljeno obupanega mladca.

Nesreča pri podiranju dreves. 26letni Franc Skok iz Lok in 19letni Ivan Podbregar iz Črnega vrha pri Št. Juriju ob Taboru sta podirala v gozdu drevesa. Izenada je padlo podžagano drevo na oba drvarja. Skoku je zlomilo levo nogo, Podbregarju pa hudo poškodovalo tudi levo nogo. Oba so prepeljali v bolnico v Celje.

19letni avstralski letalec na letališču v Zemunu. Dne 21. decembra je pristal na letališču v Zemunu 19letni avstralski letalec R. Gropler. Pred nekaj dnevi se je dvignil v zrak v Londonu, da bi poletel v Adelaide v Avstralijo. Nad srednjo Evropo je zašel v vihar in je moral zasilno pristati na Češkoslovaškem. Cele štiri dni je rabil, da je popravil motor, ki se mu je pokvaril pri pristanku. Omenjene dne je izginila za njim vsaka sled in je bilo vse prepričano, da je nekje smrtno ponesrečil. Sotrudniku beograjskega lista »Politika« je pripovedoval Gropler, da je rojen v Adelaide v Avstraliji, kjer tudi stalno živi. Že pred dvema letoma je napravil izpit za pilota. Ko

si je prištelil toliko denarja, kolikor stane letalo, je odpotoval v London, kjer si je kupil majhen aeroplan. Ker ni mogel plačati prevoznine za aparat, je sklenil, da poleti v Avstralijo. Poleta se je lotil z dvema angleškima funtoma in 15 šilingi v žepu. Upal je, da bo olhajal božične praznike že v rojstnem mestu v Avstraliji. Te račune mu je prekrižal snežni metež nad Čehoslovaško. Gropler je odletel iz Zemuna 22. decembra.

SALEZIJSKI MLADINSKI DOM V GABERJU PRI CELJU.

Z velikim zadoščenjem smo sprejeli Celjani vest, da se hočejo v naše tovarniško predmestje Gaberje naseliti salezijanci, o katerih plodonosnem delovanju med mladino smo že slišali toliko lepega in spodbudnega. Name ravajo ustanoviti mladinsko zavetišče. — Vsi, prav vsi, smo vabljeni, darovati po svojih močeh, da se kmalu pozida zavetišče v našem Gaberju. Z vso vsmo so se lotili sotrudniki in sotrudnice dela, da nabirajo mile darove v to svrhu. Kdo bi hotel stati brezbrizen ob strani, videč, kako velevažno vzgojno podjetje je ta bodoči mladinski dom v Gaberju! Naj torej ne bo nobenega med nami, ki ne bi žrtvoval bodisi v denarju, lesu in drugih potrebščinah, ali kdor more, z dovažanjem opeke, peska za zidanje zavetišča. Prihodnja pomlad naj najde in privabi na že pridobljeno stavbišče v Gaberju vse polno pridnih ljudi, ki se bodo kar kosali med seboj, kdo bo storil več za našo ogroženo delavsko mladino.

Prireditve in dopisi.

Črensovci. Dne 15. decembra, popoldne po večernicah, je imelo Prosvetno društvo svoj prvi sestanek v novem društvenem letu. Sestanka se je udeležilo krog 60 članov. Sestanek je bil precej živahen. Govoril je član Prosvetnega društva Horvat Joško. Ustanovil se je tudi dramatični odsek in pevski zbor, ki sta društvu neobhodo potrebna. Nekatere to zelo vznemirja, da bi Prosvetno društvo imelo svoj pevski zbor. Mi se pa ne oziramo na one, kateri se napredka prosvete bojijo, temveč bomo pevski zbor imeli, če se komu zdi prav ali ne!

Žižki. Kakor vsako leto, tako se je tudi letos dne 12. decembra odprl pri nas gospodnadaljevalni tečaj, katerega vodijo tukajšnje č. šolske sestre. Tečaj obiskuje 12 tečajnic iz Žižkov, Črensovcv in Gornje Bistrice. Č. šolskim sestram, ki se za povzdigo izobrazbe toliko trudijo, želimo, da bi ta tečaj dosegel od njih zaželjene uspehe.

Ljutomer. Z Novim letom preseli g. Franc Seršen v Ljutomeru svojo staro renomirano gostilno v novo hotelsko poslopje. Najmodernejše opremljene tujske sobe, tekoča voda, garaža, hlevi za konje, izvrstna kuhinja ter priznana izborna vina iz lastnih vinogradov. Za leto obširen vrt in udobno kegljišče. Novo narodno podjetje najtopleje priporočamo! 1424

Bralno društvo Sv. Križ pri Ljutomeru priredi na praznik Sv. Treh kraljev narodno gledališko igro s petjem v štirih dejanjih: »Črna žena«.

Škofja vas. Potrkala je starka zima, nagnan in suh ima obraz. Da, potrkala je in vstopila. Potrkala je beda in pomanjkanje na marsikatera vrata, potrkala je na stotine revežev in brezposelnih. Kdo jim naj da kruha in kdo dela? Žalosten dogodek smo nedavno videli pri nas. V občinski drvarnici stanujeta

dve družini, skozi late so napeljani dimniki peči; v mrazu in snegu, ki ima odprto pot v drvarnico, se k peči stiskajo ljudje. Kdo naj tu pomaga? Menda ni na zadnjem mestu občina, ki jim je preskrbela tako streho.

Trnovlje pri Celju. Trnovlje so velika, dolga in široka vas. Kraj, kakor ga ne najdeš zlepa pri nas. Svoje dni je bila to pretežno kmečka vas. Ali usoda nas je postavila blizu mesta, kjer so v zadnjih desetletjih kakor gobe rastle nove fabrike, kakor gobe tudi tu med nami zrastle nove in čedne hišice in lepe mlade gospodične. Ali kar je, pa je, kaj bi opravljal. Nekaj drugega pa je, kar bi bilo lahko drugače. Pravijo, da spadamo pod občino Škofjavo. To pa sta pravzaprav dve občini. Obe se imenujeta enako. Samo ena je prav majhna, druga je velika. Prva obsega samo istoimensko vas, druga še 20 drugih. V prvi prebiva in gospoduje »stara žlaht«. Ta potem deli občinske dobrote po gestu: najprej domačim, a drugim če kaj ostane. In sedaj se vprašamo: kako dolgo še? — V nedeljo po Božiču pa pride k nam g. sreski cestni načelnik in mestni župan A. Miheleč iz Celja. Ob dveh popoldne bo govoril na shodu pri g. Fazarincu. Tja ga gremo poslušat vsi! — Eden od občinske opozicije.

Vojnik. Krajevna organizacija JRZ Škofjavo-Vojnik priredi v nedeljo dne 29. decembra, ob 8. uri v posojilnični dvorani v Vojniku političen shod. Govori župan mesta Celja g. A. Miheleč in drugi. Naj ta shod pokaže, da smo, ker so mislili, da nas ni več, in da si znamo kovati našo politiko sami! — Krajevni odbor.

Bizeljsko. V nedeljo dne 15. decembra se je vršil pri nas shod JRZ. Shod je bil izredno dober obiskan. Med obiskovalci so bili številni JNSarji, kakor tudi pristaši prekosotelske politike. Govorila sta gg. dr. Ogrizek iz Celja in banški svetnik župnik Tratnik iz Rajhenburga. S temeljito podanimi govori je bilo ljudstvo nadvse zadovoljno ter je soglasno odobraval njihova izvajanja. Po nedeljskem shodu je pričakovati velikega preokreta v političnem življenju na Bizeljskem. Tudi naše ljudstvo zna dobro presoditi, komu naj zaupa in komu ne. Bizeljanci se obema gg. predavateljema najlepše zahvaljujemo za trud.

Videm ob Savi. Predstava Timmermannovih »Treh kraljev« se bo vršila v dvorani Katol. prosvetnega slovenskega društva v nedeljo dne 29. decembra, popoldne po večernicah.

Svetinje. Tukaj smo zopet otvorili knjižnico Prosvetnega društva, ki je bila zaprta proti naši volji. G. dekan je v krepkih besedah orisal stanje društva med prepovedanim časom. Naši nasprotniki so grozili, da si prilastijo knjižnico in vso našo premičnino. Le odločnemu nastopu našega predsednika in g. dekana se moramo zahvaliti, da se to ni zgodilo. Knjižnica, ki posluje vasko nedeljo po rani sv. maši, je na novo urejena in bogato izpopolnjena z najnovejšimi knjigami.

Dekla za župnišče se išče v Savinjski dolini.
Naslov v upravi lista. 1420

Sprejme so služkinja srednjih let, ki je vajena tudi kuhe, opravljanja vseh hišnih del ter vrta. Naslov v upravi lista. 1423

Prodajam konja. Šober štev. 43, Breclj. 1421

Starinarna »pri kmetu«. Maribor, Koroška cesta 17, prodaja in nakup starih oblek in pohištva. 1419

Vodno turbino poceni prodam. Borštnar, Ljubljana, Pražakova ulica 8. 1422

„Slov. Gospodar“ stane :

celoletno Din 32.—

polletno Din 16.—

četrtletno Din 9.—

MALA OZNANILA

Cenik malim oglašom.

Vsaka beseda v malem oglasu stane Din 1.—. (Preklici, Poslano, Izjave pa Din 2.— za besedo.) Davek se zaračunava posebej po velikosti 20 cm² Din 1.—, do velikosti 50 cm² Din 2.50. Kdor inserira tako, da ne pove svojega naslova, ampak mora zbirati upravo lista prijave, doplača še Din 5.—. Mali oglasi se morajo brezizjemno plačati naprej, sicer se ne objavi. Kdor hoče odgovor ali naslov iz malih inseratov, mora priložiti znamk za Din 2.—, sicer se ne odgovarja.

SLUŽBE:

Vinčar s 4 delavnimi močmi se sprejme s februarjem. Večletna spričevala. Naslov v upravi lista. 1350

Vinčarja, popolnoma veččega vseh vingradniških del, tudi pripravljanja amerikank, kakor tudi kletarstva, sprejme za vinograde v Bučki gorci: Anton Cvenkel, Sv. Peter v Savinjski dolini. 1316

Cirilova knjigarna
 v Mariboru

25% znižana cena na vse knjige, časopise in muzikalije nemškega izvora.

Dr. Franz Haibach: **Neue Exhorten, für Haupt- (Bürger-) und Mittelschulen**, broš. Din 55.—

P. Jos. Schryvers: **Meine Mutter**, vez. Din 35.—

Dillersberger Josef: **Der neue Gott**, Ein biblisch-theologischer Versuch über den Epheserbrief, kart. Din 63.—

J. E. Georg: **Eheleben und Kindersegen**, Methode Smulders. Auf Grund der Entdeckungen, von Ogino und Knaus, kart. Din 52.—

Kröpfel Josef: **Katechesen für die Oberstufe**, I. Band: **Glaube und Hoffnung**, 1. Lieferung: **Katechese 1 bis 25**, broš. Din 60.—

Fattinger: **Der Katechet erzählt**, I. Band, vez. Din 100.—

Fattinger: **Der Katechet erzählt**, II. Band, vez. Din 130.—

Katholische Aktion und Seelsorge, kart. Din 30.—

Pfiegler Michael: **Der Religionsunterricht**, I. Die Theologie der religiösen Bildung, kart. Din 96
II. Die Psychologie der religiösen Bildung, kart. Din 96.—

Sodarske pomočnike sprejme takoj pri prosti hrani, stanovanju in perilu: Fran Repič, Ljubljana, Kolezijska ulica 13. 1363

POSESTVA:

Ugodna nakupna prilika. Lepo kmetско posetstvo v Jarenini v Slovenskih goricah, v izmeri 27 orlaov, h kateremu spada tudi 27 oralov veliki gozd v občini Šomatu, ki se tudi posebej proda, je takoj na prodaj pod ugodnimi pogoji. Natančnejše informacije se dobi v pisarni dr. Kieser Karla, odvetnika v Mariboru, Aleksandrova 14. 1373

RAZNO:

Hranilne knjižice ugodno kupimo. Ponudbe na: Bančno kom. zavod Maribor. Za odgovor Din 2.— znamk. 1322

Afrik na veliko in malo dobavlja po brezkonkurenčnih cenah samo Franjo Novak, Maribor, Koroška 8, Vetrinjska 7. 1352

Svinjske kože, jajca, surovo in kuhano maslo in vse poljske pridelke kupuje, ter sončnice, bučnice in rips za prvovrstno olje zamenjuje. Najugodnejši nakup vseh potrebščin za vsakogar v trgovinah Senčar, Mala Nedelja, Ljutomer in Strigova. 1331

PISITE SE DANES!**Ostanki**

mariborskih tekstilnih tovarn brez napak, pristno-barvni, »Paket serija A« za moško, žensko, namizno, posteljno perilo in rjuhe, »Paket serija B« izključno zimski topli flaneli in barhenti najboljša kakovosti vsak **Paket 10 do 20 m** samo Din 107. Dalje novi »Original Kosmos Z paket«, vsebuje 2.80 m sukna za eno dolgo zimsko sukno, oziroma za ženski plašč, lepe temne barve, ali pa 1.80 m za kratko zimsko sukno in 1.20 m posebno močnega štruksa ali sukna za ene hlače. Tudi ta paket samo D 107. Vsi paketi poštne prosto. Neprimerno vzamem nazaj in zamenjam. Pišite takoj na

„KOSMOS“
razpošiljalnico ostankov marib. tekst. tovarn, Maribor, Dvořakova cesta 1. 1003

Oglasi

v „Slov. gospodarju“ imajo

najboljši uspeh!

Tvoj najboljši prijatelj in svetovalec je „Slovenski gospodar“

Izboljšajte okus klobasam z dodatkom specialne dišave **Aromatin**. 1256

Izdelovanje posteljnih odej iz vate, volne in puha. Izgotovljene odeje v veliki izbiri od Din 68.— naprej. Novak, Maribor, Koroška cesta 8. 1298

Hrastova stiskalnica (preša) v dobrem stanju na prodaj proti vinu ali jabolčniku. Vinograd Fram, Avg. Žlahtič, ali v trgovini Maribor, Vetrinjska ulica 18. 1370

Kmetje, dobro zamenjate bučnice za bučne olje v tovarni bučnega olja J. Hochmüller, Maribor, Taborska ulica 7. 1391

Hranilne knjižice mestne hranilnice Ormož kupimo takoj. Ponudbe na Bančno kom. zavod Maribor, Aleksandrova cesta 40. 1414

Naznanilo in svarilo!

Kot pravni zastopnik Pucher Ivana, posestnika v Jarenini v Slov. goricah, naznanjam, da Verblach Alojzij, ki biva na posestvu mojega klijenta, ni upravičen prodati kaj iz tega posestva, zlasti tudi ne les iz gozda v Šomatu, veld česar vsakogar svarim sklepati z njim kakršnekoli kupčije, ker jh moj klijent ne bode priznal in napravil odgovornim tudi kupce. 1372

Dr. Kieser Karl, odvetnik, Maribor.

Ugoden nakup!

Otroške jopice po 10, 15 in 20 Din dobite v **TRPINOVEM BAZARJU, MARIBOR**, Vetrinjska ulica 15. 1291

A B O Z A
vas dobro in poceni oblači.
Tovarniška zaloga
ALOJZ DROFENIK
Celje, Kralja Petra cesta 11. 1264

69- DIN 138- DIN 69- DIN

Brezplačen POUK IGRANJU

Zahtevajte brezplačen katalog.

MEINEL-HEROLD D. ZOL. ZAL. MARIBOR 106

TOVARNE GLASBIL

Kraljeve slike!

Izšle so nove kraljeve slike, ki edine imajo odobrenje kot oficijelne. — Cena istim, tiskanim v barvah:

velikost v cm	80×64	40×32	17×20
Din	100.—	30.—	10.—

v eni barvi tiskanim:

velikost v cm	80×60	40×50	18×24
Din	80.—	40.—	10.—

Občine, krajevni šolski odbori, uradi in društva naj te slike čimprej naročijo v **Tiskarni sv. Cirila v Mariboru** ali v Ptuj!

V Celju v manufakturni trgovini Franc Dobovičnik kupite po ceni:

4 m molina za Din 14.—, 4 m belega platna Din 20.—, 4 m oksforda Din 20.—, 4 m kambrika Din 20.—, 4 m cvrnatnega blaga za obleke Din 24.—, 4 m podelena za obleke Din 24.—, 4 m kariranege cvrnatbarhenda za obleke Din 30.—, 4 m flanele za perilo Din 22.—, 4 m sukna za moške obleke Din 52.—. Flanelaste odeje od Din 20.— naprej, koutri (šivane odeje) iz lastne tovarne od Din 75.— naprej, moške spodnje hlače od Din 10.— naprej, moške srajce od Din 15.— naprej. — Vse perilo iz lastne tovarne! — Na zalogi: Volneno blago do najfinejših vrst. Velika zaloga svile za obleke. Nad 800 vzorcev moškega sukna do najfinejših vrst. Vse vrste blaga za posteljnino. Res ugoden nakup Vam nudi trdka

Franc Dobovičnik, Celje, Gosposka ulica št. 15

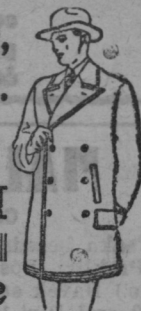
**Klobuke, obleke, zimske
suknje, triko perilo,
pletene jopiče i.t.d.**

nudi ugodno

1146

JAKOB LAH

Maribor, Gl. trg 2

Kdor v »Slovenskem gospodarju« oglasuje, uspeha gotovo se raduje!

Hranilnica Dravske banovine Maribor

Centrala: Maribor

v lastni novi palači na oglu
Gosposke-Slovenske ulice.

Podružnica: Celje

nasproti pošte, prej Južnoštajerska hranilnica.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno.

V S A K PREVDAREN SLOVENSKI GOSPODAR

Z A V A R U J E

SEBE, SVOJCE IN SVOJE IMETJE LE PRI

VZAJEMNI ZAVAROVALNICI V LJUBLJANI

PODRUZNICA: CELJE palača Ljudske posojilnice.

GL. ZASTOPSTVO: MARIBOR Loška ulica 10

KRAJEVNI ZASTOPNIKI V VSAKI FARI!

Naši javnosti!

Vse, kar dobimo gotovine iz starih posojil, izplačujemo vlagateljem s starimi vlogami v enakih zneskih. Upamo, da se bodo te razmere kedaj boljšale.

Vse nove vloge imamo stalno razpoložljive. Vsak vlagatelj, ki na novo vlaga, lahko dobi od nove vloge vsaki dan vso svoto nazaj. Teh vlog imamo preko 1.500.000 Din.

Ves denar, pri nas naložen, je popolnoma varen. Naše naložbe pri 15 denarnih zavodih ne bodo utrpeli nikake škode, vsa naša posojila so zavarovana s hipotekami. Poleg tega imamo lastne milijonske rezerve, če bi tudi kaka izguba kje nastala, in končno jamči za varnost vlog v znesku 55.000.000 Din 4675 članov s premoženjem okrog 500.000.000 Din.

Z našimi hranilnimi knjižicami se ne trguje, vsak zahteva za nje celotno svoto.

Ne nasedajte ljudem, ki se zastonj trudijo, da bi z lažmi omajali zaupanje javnosti napram našemu zavodu.

Če tudi ne moremo sami v celoti kljubovati svetovni gospodarski in domači denarni krizi, vendar pa smo v moči kljubovati ji tako, da bodo naši vlagatelji obvarovani vsake škode.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru.